

JAARVERSLAG

20

23

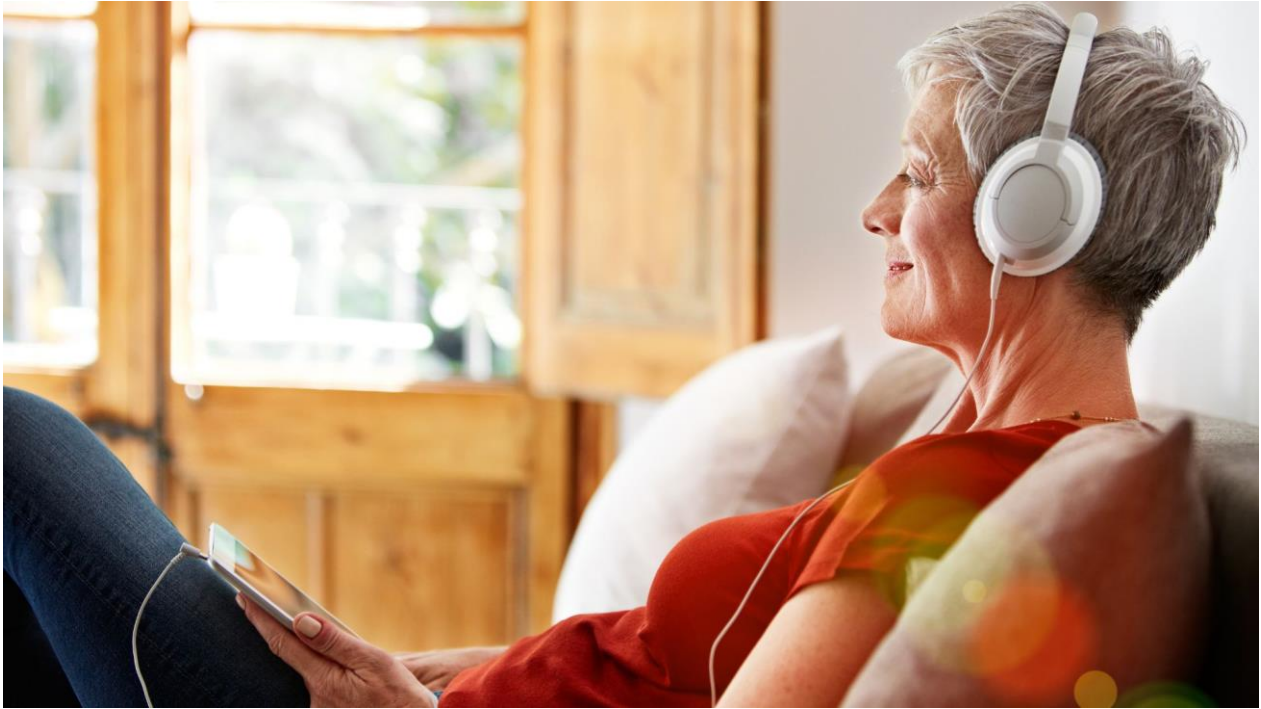
dedicon

INHOUD

DROMEN	2
De droom van Dedicon.....	2
DURVEN	5
Drie programmalijnen.....	5
Programmalijn 1: Multimodaal.....	5
Programmalijn 2: Beeld.....	6
Programmalijn 3: Toegankelijk publiceren aan de bron.....	8
DENKEN	10
Een schat aan ervaring.....	10
Kennis om te delen.....	10
Praktijkgericht.....	10
Kom verder.....	10
DOEN	15
Romans, kranten en tijdschriften.....	16
School- en studieboeken.....	16
Overige producties.....	17
DELEN	18
Onze blikopeners openen vele blikken.....	19
DEDICONNERS	23
De organisatie.....	23
Club Orange.....	27
Vrijwilligers.....	28
De Ondernemingsraad.....	29
De Raad van Toezicht.....	31
DANK	36
DE CIJFERS	38
Het financiële beeld van 2023.....	38
DE JAARREKENING 2023	43
1 Geconsolideerde balans.....	43
2 Geconsolideerde staat van baten en lasten.....	44
3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht.....	45
4 Grondslagen waardering activa en passiva en resultaatbepaling.....	46
5 Toelichting geconsolideerde jaarrekening.....	54
6 Toelichting geconsolideerde balans.....	56
7 Toelichting geconsolideerde staat van baten en lasten.....	66
8 WNT-verantwoording.....	73
9 WNT - Toezichthoudende topfunctionarissen.....	74

10	Enkelvoudige balans.....	75
11	Enkelvoudige staat van baten en lasten	75
12	Toelichting enkelvoudige jaarrekening	76
OVERIGE GEGEVENS.....		79
	Vaststelling jaarrekening.....	79
	Goedkeuring jaarrekening.....	79
	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	80

Marjoleine luistert tegenwoordig liever naar De Zeven Zussen dan dat ze met moeite het boek leest.

DROMEN

De droom van Dedicon

Als directeur van Stichting Dedicon heeft Maarten Verboom een droom: het realiseren van een inclusieve wereld waarin iedereen toegang heeft tot tekst en beeld.

“Met trots presenteer ik u het jaarverslag over 2023 van Stichting Dedicon. In dit jaarverslag blikken we terug op het afgelopen jaar en de bijzondere mijlpalen die we hebben bereikt.

Mijn naam is Maarten Verboom en als directeur is het een voorrecht om u mee te nemen in het prachtige verhaal van Dedicon en de positieve impact die we hebben gehad op het leven van velen.

Het afgelopen jaar hebben we onze missie voortgezet: het toegankelijk maken van informatie voor mensen met een leesbeperking. Dedicon zet zich in voor een inclusieve samenleving, waarin iedereen gelijke kansen heeft om volledig deel te nemen aan het maatschappelijk leven.

We maken toegankelijke schoolboeken voor leerlingen met een leesbeperking. Boeken, kranten en tijdschriften lezen we voor en zetten we om in braille. We bedenken en produceren andere innovatieve oplossingen die drempels tot informatie wegnemen. Dedicon blijft zich inzetten voor het creëren van gelijke kansen voor iedereen.

Dit jaarverslag biedt u een gedetailleerd inzicht in de verschillende producties, projecten, partnerships en ontwikkelingen. Wat hebben we bereikt? Welke uitdagingen zijn we tegengekomen? Welke lessen hebben we daaruit geleerd? Transparantie is een kernwaarde voor Dedicon. En we geloven dat het delen van onze ervaringen en inzichten bijdraagt aan een sterker begrip en een grotere betrokkenheid bij onze missie.

De successen die we hebben behaald, zijn te danken aan de inzet van onze toegewijde medewerkers, de enorme bijdrage van onze vrijwilligers, de steun van onze partners en de samenwerking met organisaties die ook streven naar inclusie.

We zijn dankbaar voor de betrokkenheid van eenieder die heeft bijgedragen aan het toegankelijk maken van informatie en daarmee het succes van Dedicon.

Als directeur van Stichting Dedicon wil ik mijn waardering uitspreken voor uw voortdurende steun. Samen blijven we werken aan een wereld waarin iedereen gelijke toegang heeft tot informatie en waarin iedereen daarmee de kans krijgt om zijn volledige potentieel te benutten.

Maarten Verboom.”

Gewoon meedoen met alle klasgenootjes in het regulier onderwijs. Dat is waar zowel Nadine als juf Laura om vragen.

DURVEN

Drie programmalijnen

Stichting Dedicon blijft toegewijd aan haar droom van inclusie en toegankelijkheid. De ontwikkelingen in onze omgeving op gebied van technologie, media, wetgeving en vooral de wensen en behoeften van mensen met een leesbeperking zijn hierbij voor ons richtinggevend. Daarom hebben we in 2023 stappen gezet om onze productieorganisatie voor te bereiden op het produceren van maatwerk en complexe producties. Tegelijkertijd delen we onze kennis van toegankelijkheid met onder andere uitgevers. Om onze strategie in de praktijk te brengen hebben we drie specifieke programmalijnen ontwikkeld. Ze bieden duidelijkheid en maken keuzes logisch. Ze zijn bedoeld voor een gestructureerde en gecoördineerde aanpak om meerdere, samenhangende projecten te realiseren.

Programmalijn 1: Multimodaal

In een tijdperk van diverse communicatiemiddelen hebben we in deze programmalijn de focus gelegd op multimodale producten. Dit betekent dat we informatie op meerdere manieren aanbieden, waaronder tekst, audio, voelbare en visuele elementen, en deze combineren in één product. Door gebruik te maken van moderne technologieën, streven we ernaar om gebruikers een flexibele en persoonlijke ervaring te bieden. Dit gaat verder dan alleen toegankelijkheid; het gaat om het creëren van boeiende en inclusieve producten die aansluiten bij diverse behoeften, waaronder gemak en zelfstandigheid. Lees meer over de volgende projecten, er opent een pop-up venster:

- **MONET**

Dedicon wil ingespeeld zijn op de toenemende digitalisering en brontoegankelijkheid bij uitgevers en tegelijkertijd meer gepersonaliseerde toegankelijke informatie kunnen uitleveren aan de klant. Aansluitend op de nieuwe wijze waarop uitgevers naar hun content

kijken, gaan ook wij onze producties benaderen als een verzameling van gestructureerde data. Net als bij de uitgever zorgen we ervoor dat onze data modulair, gestructureerd, herbruikbaar, semantisch rijk en formaat-onafhankelijk is. Alleen die elementen die nog niet aan de bron toegankelijk zijn gaan we toegankelijk maken. Het productieproces richten we zo in dat we een element slechts één keer toegankelijk hoeven te maken. We zorgen er tevens voor dat we een distributieproces hebben dat is ingericht om, op vraag van de klant, gepersonaliseerd en tijdig te kunnen uitleveren. Deze wijziging van de productieprocessen realiseren we gefaseerd; in 2023 zijn we gestart met MONET, in de komende jaren vervolgen we dit programma. Daarbij nemen we zowel productie als reproductie, eindproduct en uitlevering mee in het ontwerp. In de realisatie van 2024 beperken we ons tot het productieproces.

- **Leesluisterboeken**

Binnen dit project produceren we een basiscollectie met populaire boeken voor het voortgezet onderwijs. Scholieren kunnen bij deze boeken eenvoudig schakelen tussen het digitaal lezen van tekst (vergroot en met de brailleleesregel) en het beluisteren van de tekst (menselijke stem of computerstem). De combinatie van tekst en audio ('karaokelezen') is ook mogelijk. Hiervoor is het productieproces deels ingericht. Het project krijgt een vervolg in 2024. De collectie Leesluisterboeken vormt daarmee de eerste praktische oplossing die voortvloeit uit project MONET.

- **TNS audiotijdschriften**

Luisteren is vaak een plezierig alternatief voor lezen. Daarom zet Dedicon bestaande tijdschriften om in audio. Een groot deel van de inhoud van deze tijdschriften wordt door menselijke stemmen ingesproken. Binnen dit project verrijken we het aanbod voor de lezers door aanvullend nog meer content aan te bieden. Dat doen we door middel van Tekst-naar-Spraaktechnologie, kortweg TNS. Deze technologie wordt ingezet om artikelen in tijdschriften geautomatiseerd te laten voorlezen. Lezers kunnen hierdoor over de volledige inhoud van de tijdschriften beschikken. Deze zijn dus deels met menselijke stem geproduceerd en worden per 2024 aangevuld met een computerstem. Binnen dit project wordt het productieproces hierop ingericht.

Programmaliijn 2: Beeld

Een beeld zegt meer dan duizend woorden, maar voor mensen met visuele beperkingen kan dit een uitdaging zijn. In onze tweede programmaliijn hebben we ons gericht op het verbeteren van de toegankelijkheid van afbeeldingen. Met goede alternatieven zorgen we ervoor dat visuele informatie voor iedereen begrijpelijk wordt, ook wanneer je een visuele beperking hebt. Deze aanpak heeft niet alleen betrekking op traditionele drukwerken, maar ook op digitale media, waardoor een inclusieve ervaring wordt geboden, ongeacht het formaat. Enkele voorbeelden:

- **Concepten uitgelegd**

Hoe ziet een vleugel eruit? En hoe is die anders bij een vogel dan bij een vliegtuig? Voor mensen zonder visuele beperking is dit heel vanzelfsprekend. Maar als je blind of zeer slechtziend bent is een dergelijk concept veel lastiger voor te stellen. Daarom zegt een beeld meer dan 1.000 woorden en maken we voor alledaagse concepten voelbare tekeningen. Een beschrijving alleen is vaak niet precies genoeg, hoeveel woorden je ook gebruikt. Een voelbare tekening helpt dan bij het vormen van een mentale representatie. In combinatie met een voelbare tekening ontstaat een veel duidelijker 'beeld'. Voelbare tekeningen helpen om uitleg beknopt te houden en tegelijk te verhelderen. In dit project hebben we concepten in voelbare vorm beschikbaar gemaakt voor de volwassen lezers van Bibliotheekservice Passend Lezen. Je leest er alles over op <https://www.dedicon.nl/lezen/hoe-voelt-een-processierups>.

- **Workshop tactiele tekeningen**

Voelbare tekeningen helpen mensen met een visuele beperking om een mentaal beeld te vormen van afbeeldingen en concepten. Maar het begrijpen van een voelbare tekening is een kunst op zich. Een kunst die Dedicon goed verstaat. Daarom hebben we in samenwerking met Bibliotheekservice Passend Lezen een cursuspakket samengesteld. Hierin leren we in tien lessen om (beter) met tactiele tekeningen te werken. Het zorgt ervoor dat de klant de tekening beter kan lezen, beter begrip krijgt van het onderwerp en daardoor beter kan meepraten over dat specifieke onderwerp.

- **Tactiele kaarten Kadaster vergroten onafhankelijkheid en inclusie**

Voor blinde en slechtziende mensen is het begrijpen van hun omgeving en navigeren door onbekende plaatsen een uitdaging die vaak wordt onderschat. Samen met het Kadaster, Esri Nederland, Stichting Accessibility én met grote inzet van ervaringsdeskundigen is samengewerkt aan de geautomatiseerde productie van buurtkaarten voor mensen met een visuele beperking. Voelbare kaarten van een wijk bijvoorbeeld. Ze zijn bedoeld voor oriëntatie op de omgeving, om te weten hoe een wijk in elkaar zit of wat de lay-out van een park is. Het project heeft de prestigieuze [Making A Difference Award](#) gewonnen en mag zich verheugen in grote internationale belangstelling. Je leest er alles over op [Innovatieve tactiele kaarten vergroten onafhankelijkheid en inclusie](#).

- **Nijntje voor blinde kinderen**

Iedereen kent Nijntje. Maar wat als je blind bent? Hoe weet je dan hoe Nijntje eruitziet? Voor kinderen met een visuele beperking is er goed nieuws: een vijftal titels van uitgeverij Mercis zijn voorzien van voelbare tekeningen en van tekst in braille en zwartdruk. Tijdens

het Leesfeest van Vereniging Onbeperkt Lezen werden de boeken gepresenteerd. Voorlezers lazen blinde en slechtziende kinderen uit de boeken voor. Terwijl de kinderen luisterden konden ze het wereldberoemde konijn op de tast ontdekken. Iedereen moet immers kunnen genieten van 's werelds beroemdste konijn. Je leest er alles over op [Nijntje voor blinde kinderen](#).

Programmaliijn 3: Toegankelijk publiceren aan de bron

In deze programmaliijn richten we ons op het stimuleren van brontoegankelijkheid, met als doel een stevige basis te leggen voor verdere toegankelijkheidsinitiatieven. Dit omvat nauwe samenwerkingen met uitgevers en contentproviders om ervoor te zorgen dat informatie al tijdens het uitgifproces toegankelijk wordt gemaakt. Door richtlijnen te ontwikkelen, trainingen te verzorgen en bewustwording te creëren, streven we naar een toekomst waarin toegankelijke informatie de norm is. Lees meer hierover, er opent een pop-up venster:

- **Mini hackathons met uitgevers**

Samen met de uitgeverijen Vodix, ThiemeMeulenhoff, Deviant, Boom en Malmberg hebben we mini-hackathons georganiseerd. Hierin hebben we de toegankelijkheid van hun lesmateriaal bekeken vanuit het perspectief van de leerlingen Peter (blind) en Jessica (slechtziend en kleurenblind). Vraagstukken gingen over onder andere kleur, beeld, structuur en weergave. Hoe ga je bijvoorbeeld om met video's zonder audiodescriptie, die wel noodzakelijk materiaal bevatten om opdrachten uit te voeren? Of, hoe zit het met cirkeldiagrammen met delen in verschillende kleuren? Zijn ze voor Jessica en Peter ook goed leesbaar? Of hoe zorg je ervoor dat Peter en Jessica allebei met hun hulpprogramma's tabellen goed kunnen lezen? In dit project hebben we verkend waar de taak voor toegankelijkheid in digitaal lesmateriaal voor de educatieve uitgeverij ophoudt en voor Dedicon begint. Ook het proefondervindelijk ontdekken op welke manieren educatieve uitgeverijen en Dedicon kunnen gaan samenwerken was een projectdoel.

- **Columbus**

Uitgevers moeten hun e-books met ingang van juni 2025 op een toegankelijke wijze aanbieden. Wetgeving hiervoor is in aantocht. In dit project hebben we onderzocht of er vraag is naar ondersteuning en zo ja, op welke onderdelen. Het onderzoek heeft geleid tot waardevolle inzichten en tot de ontwikkeling van een trainingsaanbod van Dedicon. Hiermee helpen we uitgevers beter te snappen waarom inclusief publiceren nuttig is en hoe zij hun eigen materiaal zelf al toegankelijk kunnen maken. De trainingen worden in 2024 op de markt gebracht.

- **Toetsen van toegankelijkheid**

Dedicon ontvangt bronmateriaal van uitgevers en maakt deze toegankelijk. In dit project beoordelen we in welke mate het bronmateriaal al door uitgevers zelf toegankelijk is gemaakt. We brengen in kaart welke oplossingen we daar nog aan moeten toevoegen. Hiermee doen we feitelijk een nul-meting op het gebied van brontoegankelijkheid. De inzichten helpen bij het in kaart brengen van toekomstontwikkelingen en bij het maken van productieplanningen.

Door goed naar onze klanten te luisteren, vergroten we onze expertise over toegankelijk publiceren.

DENKEN

E-books moeten volgens een nieuwe wet vanaf juni 2025 aan de bron toegankelijk zijn. We juichen deze ontwikkeling vanuit onze missie natuurlijk van harte toe. Voor uitgevers roept deze ontwikkelingen veel vragen op: wat is toegankelijkheid, waarom zou je, waar begin je, hoe doe je dat dan en hoe controleer je of je dat goed doet?

Een schat aan ervaring

Het begrijpelijk, bedienbaar en waarneembaar maken van tekst en beeld is niet altijd even eenvoudig. Al helemaal niet als je het moet doen voor iemand die nog nooit heeft gezien. Gelukkig is dit onze expertise en hebben we hierin vele decennia aan ervaring. Noem het gerust ons DNA.

Kennis om te delen

Het maken van begrijpelijke beeldbeschrijvingen, het inspreken van boeken, het ontwikkelen van voelbare teksten en tekeningen, het aanpassen van toetsen en examens; het zou zonde zijn als we al die kennis uit de dagelijkse praktijk niet zouden delen. Daarmee doen we onze doelgroep tekort. Onze kennis wordt veelvuldig gedeeld met het bibliotheekstelsel, met scholen, overheden, belangenorganisaties, ketenpartners, politiek en vele andere partners. In onze strategie hebben we ook afgesproken dat we uitgevers gaan helpen: we bieden onze kennis aan in bewustwordingssessies, praktische trainingen en workshops. Hiermee stimuleren we toegankelijkheid aan de bron.

Praktijkgericht

De kennis van Dedicon komt voort uit de productiepraktijk. Dat maakt ons anders. We geven geen adviezen die alleen werken in theorie. Want toegankelijkheid is geen kwestie van afvinken. Als het niet werkt in de praktijk, is het waardeloos voor lezers. Die praktische blik blijkt bij uitgevers erg gewenst en krijgt ook in 2024 verder vervolg.

Kom verder

Dedicon geeft graag het goede voorbeeld. Zo doen we er alles aan om onze eigen uitingen toegankelijk te maken. Dat vraagt wat van onze medewerkers. Ons opleidingsprogramma geeft hen houvast. Daarin werken we aan het bewustzijn. En we bekwamen een poule van medewerkers om de rol van toegankelijkheidsspecialist op zich te nemen. Zij worden opgeleid tot trainers en adviseurs die andere collega's op sleeptouw kunnen nemen volgens het train-de-trainer-principe. En uiteraard delen zij hun kennis met uitgevers. Zo komt iedereen verder.

Dave van Hemert: “Practice what you preach!”

Dave van Hemert

[audio] “Dedicon staat natuurlijk voor toegankelijkheid. We maken al jaren duizenden kranten, tijdschriften, leesboeken en schoolboeken toegankelijk. Dan is het ook logisch dat we dat ook van onze collega’s verlangen. ‘Practice what you preach’.

Mijn naam is Dave van Hemert en ik ben als organisatieadviseur werkzaam op de afdeling P&O van Dedicon.

Toegankelijkheid is inmiddels verankerd binnen onze organisatie. Niet alleen op papier maar ook in de praktijk. Wij vinden het vanzelfsprekend dat iedereen gewoon kan meedoen en daarom worden er regelmatig interne trainingen en workshops verzorgd op het gebied van toegankelijkheid.

In onze organisatie vinden we persoonlijke ontwikkeling belangrijk en daarom zijn we afgelopen jaar onder andere gestart met een intern opleidingsprogramma toegankelijkheid.

Hans en Rieke, beiden manager toegankelijkheid, hebben een mooi programma samengesteld en voor de deelnemers zijn uren voor deze opleiding vrijgemaakt. Afgelopen jaar zijn acht interne trainingen verzorgd en hebben tien collega’s meegedaan aan dit opleidingsprogramma specifiek voor toegankelijkheid.

Het opleidingsprogramma toegankelijkheid is een mooi voorbeeld hoe Dedicon het opleidings- en ontwikkelingsbeleid in de praktijk brengt.”

Hans Beerens: “De vraag naar kennis over toegankelijk publiceren is de afgelopen jaren sterk toegenomen.”

Hans Beerens

[audio] “Mijn naam is Hans Beerens en ik ben werkzaam als Manager Toegankelijkheid. Vanuit deze functie geef ik regelmatig adviezen, trainingen, workshops, webinars of presentaties over het onderwerp Inclusief Publiceren. Zowel intern als extern. Maar meestal deel ik specialistische kennis met mensen die werkzaam zijn bij uitgeverijen.

De vraag naar die kennis over toegankelijk publiceren is afgelopen jaar sterk toegenomen. Dat is voor lezers met een beperking een goede en plezierige ontwikkeling. Om aan die extra vraag tegemoet te komen, train ik sinds enige tijd ook een groep collega’s. Het doel is dat deze praktijkmensen straks ook aan uitgevers kunnen uitleggen waarom toegankelijkheid belangrijk is en voor wie. Wat uitgevers zelf aan de toegankelijkheid van hun publicaties kunnen doen, en hoe ze dat kunnen doen.

Toen ik samen met mijn collega Rieke Vullings voor deze interne train-de-trainer opleiding een oproep plaatste, was ik overdonderd hoeveel collega’s zich hiervoor hadden aangemeld. Het enthousiasme waarmee zij over ons mooie vak en toegankelijkheid gaan vertellen is indrukwekkend.”

Marian Oosting: “Als ik kan helpen om onze kennis te delen, dan doe ik dat graag.”

Marian Oosting

[audio] “Ik ben Marian Oosting en ik kreeg de oproep van Hans onder ogen om opgeleid te worden tot toegankelijkheidsexpert. Ik heb me eigenlijk gelijk aangemeld. Waarom? Nou ja, we doen bij Dedicon al jaren geweldig werk door teksten en beelden toegankelijk te maken. Hoe meer mensen met ons meedoen, hoe beter dat is natuurlijk. En zeker als het uitgevers betreft. Onze kennis is geen geheim, dus als ik kan helpen om die kennis te delen, dan doe ik dat graag natuurlijk.

Alle toegankelijkheidsexperts hebben vanuit hun eigen vakgebied al behoorlijk veel kennis over dit onderwerp. Zo weet ik vooral een en ander over de wetgeving. Maar de kennis over bijvoorbeeld de richtlijnen en de oplossingen moest nog wel wat bijgespijkerd worden. De opleiding mocht ik gewoon tijdens werktijd volgen. Inmiddels is deze bijna afgerond, en ik vond de trainingen ontzettend boeiend. Vooral ook omdat we het met alle toegankelijkheidsexperts samen doen. We leren op deze manier gewoon heel veel van elkaar. Ik heb absoluut mijn eigen kennis en wereld vergroot en ik hoop dat straks ook bij uitgevers te doen. Dus wellicht treffen we elkaar binnenkort nog ergens!”

We produceren jaarlijks duizenden aangepaste titels. Zo kan Rafi ook dit jaar weer tientallen boeken en tijdschriften streamen.

DOEN

De productie en reproductie van toegankelijke boeken, school- en studiematerialen, kranten en tijdschriften vormen de ruggengraat van ons werk. De onderstaande tabel laat zien wat de opbrengsten zijn geweest van onze inspanningen in 2023 (de aantallen zijn afgerond op honderdtallen).¹

De tabel toont de productie- en reproductiecijfers voor 2023 en (ter vergelijking) 2022.

Productie Audio	2023	2022
Algemene lectuur/romans (titels/minuten)	1.400 / 759.700	1.400 / 745.900
Kranten en tijdschriften (edities/minuten)	2.700 / 437.900	2.700 / 431.600
School- en studieboeken (titels/minuten)	400 / 309.100	700 / 363.100

Productie Tekst & Beeld	2023	2022
Algemene lectuur braille (titels/boekpagina's)	700 / 184.400	800 / 186.000
Jumboletter (titels/pagina's)	200 / 25.700	100 / 21.500
Digitale-tekst-jeugdboeken (titels)	100	100
Karaokeboeken (titels/boekpagina's)	100 / 17.700	100 / 14.400
Elektronische kranten/tijdschriften (edities)	13.300	12.200
Beeldbeschrijvingen voor tijdschriften	1.300	1.000
Voelbare tekeningen (algemeen)	400	400

School- en studieboeken digitaal en braille (titels/boekpagina's)	1.300 / 300.000	1.300 / 301.800
School- en studieboeken EPUB (titels/boekpagina's)	500 / 155.000	400 / 134.000
FotoPDF-bestanden (titels/boekpagina's)	1.500 / 343.100	1.400 / 316.800
Voelbare tekeningen (leermiddel)	12.600	24.100
Dyslexiebestanden (titels)	100	100
Bladmuziek braille (pagina's)	1.100	800
Bladmuziek gesproken (minuten)	400	700

Reproductie	2023	2022
Cd's	648.700	702.000

¹ Met de Koninklijke Bibliotheek spreekt Dedicon jaarlijks van tevoren af wat de specifieke productiecijfers worden. De reproductieaantallen zijn afhankelijk van de klantvraag. De afspraken op het gebied van de aantallen educatieve materialen hebben voor OCW een indicatief doel; het daadwerkelijk aantal (re)producties worden namelijk bepaald door de vraag van de klanten.

Streams/downloads	1.170.000	1.097.300
Elektronische kranten en tijdschriften	3.125.300	2.942.700
Brailleleesboeken (pagina's)	2.972.900	2.913.500
Brailleschoolboeken (banden)	6.000	7.800
Braillebladmuziek (banden)	200	200
Jumboletter-boeken (pagina's)	1.454.900	1.371.800
A3-vergrotingen (reproducties)	14.900	13.300
Voelbare tekeningen (algemeen)	5.300	8.200
Voelbare tekeningen (leermiddel)	67.300	85.600

Romans, kranten en tijdschriften

De toegankelijke boeken, kranten en tijdschriften en voelbare tekeningen maken we in opdracht van de Koninklijke Bibliotheek, voor de collectie van Bibliotheekservice Passend Lezen. Ze geven mensen met een leesbeperking de kans om net als ieder ander te genieten van de laatste bestsellers en mee te praten over actueel nieuws en interessante thema's. Van de nieuwste Tommy Wieringa of die van Michelle Obama tot titels zoals *Kalle en de killercactus* en *Lourdes aan de Maas*. Daarnaast hebben we in 2023 ook drie nieuwe gesproken tijdschrifttitels aan de collectie toegevoegd: *Panna*, *Runners World* en *National Geographic Traveller*.

Duidelijk is ook dat Jumboletterboeken onverminderd populair zijn bij de klanten van Bibliotheekservice Passend Lezen; zowel de productie- als reproductieaantallen blijven een stijgende lijn vertonen. Ook het lezen in braille op papier is nog steeds erg gewenst door eindgebruikers. De reproductiecijfers tonen een toename in 2023. Het aantal bestelde niet-educatieve voelbare tekeningen is met een derde gedaald.

School- en studieboeken

Om ervoor te zorgen dat leerlingen en studenten met een visuele of andere leesbeperking gewoon op school mee kunnen doen in de klas of college, maken we jaarlijks duizenden pagina's uit school- en studieboeken toegankelijk. In audio, als vergroting, digitaal of voelbaar in braille of als tekening. Het toegankelijk maken varieert van het inspreken van een boek tot het maken van didactische aanpassingen en voelbare tekeningen. Voor het maken van die laatste zijn we in 2023 efficiënter gaan werken en hebben we nog meer in overleg met de klant besproken welke tekeningen echt nodig zijn. Daardoor is het aantal ge(re)produceerde voelbare tekeningen in 2023 een stuk lager dan in 2022. Ook het aantal gesproken schoolboeken is afgenomen ten opzichte van 2022. Vooral het dalende aantal dyslectische klanten is hier de oorzaak van.

De productietoename van braillebladmuziek is mede het resultaat van een [campagne](#) die was gericht op mensen met een visuele beperking én muziekdocenten. Om dit product verder onder de aandacht te brengen, zijn we in 2023 gestart met een project om een muziekmethode in braille voor piano samen te stellen. Dit project heeft een vervolg in 2024.

Voor het bestellen van toegankelijke educatieve materialen kunnen klanten sinds het begin van 2023 gebruikmaken van de vernieuwde webwinkel. Vooral het bestelproces is voor klanten een stuk gemakkelijker en klantvriendelijker gemaakt.

Overige producties

Naast de KB en het ministerie van OCW wordt Dedicon ook ingeschakeld door diverse bedrijven en organisaties. Zo zijn er onder andere voelbare tekeningen en een plattegrond gemaakt voor het museum Boerhaave, hebben we voor Cito diverse toetsen in aangepaste leesvormen omgezet en is informatie van de Rijksoverheid toegankelijk gemaakt.

Samen met het Kadaster, ESRI Nederland en stichting Accessibility hebben we een innovatief product gecreëerd: tactiele kaarten op maat waarbij geografische informatie beter toegankelijk wordt gemaakt voor mensen met een visuele beperking. [Het project](#) is beloond met de prestigieuze [Esri Making a Difference Award](#).

Wat een blikopener om te zien hoe toegankelijkheid van tekst en beeld de wereld van mensen kan vergroten!

DELEN

Workshops, presentaties, trainingen, webinars, schoolbezoeken, rondleidingen, hackathons. Onze kennis en inzichten delen we graag. Zo stonden we het afgelopen jaar op talloze podia, waren we mede-organisator van de IFLA LPD satellite meeting Let's Work Together in Schiedam, bezochten klanten en gebruikers, we versterkten de banden en gingen nieuwe samenwerkingen aan met professionals in het onderwijs, de bibliotheeksector en de uitgeefbranche. Ook op internationaal niveau; directeur Maarten Verboom is voorzitter van het DAISY Consortium, Inge de Mönnink is bestuurslid van het Accessible Books Consortium (ABC), een onderdeel van de WIPO.

Ons werk wordt door de buitenwereld erkend als bijzonder en uniek. Het is nog steeds geen vanzelfsprekendheid dat mensen met een visuele beperking volledige toegang hebben tot informatie. Wanneer onze experts hierover spreken, openen ze letterlijk de ogen van het publiek. Met recht noemen we onze mensen dan ook 'Blikopeners'.

"Inclusief publiceren en streven naar dat iedereen gelijkwaardig toegang heeft tot kennis. Vandaag een mini-hackathon gehouden waarbij we met concrete voorbeelden gekeken hebben hoe we de toegankelijkheid van ons platform en content nog beter kunnen maken."

Wouter Würdemann, Productmanager digitaal bij Malmberg

Onze blikopeners openen vele blikken

JANUARI 2023

- 12 januari 2023: Webinar Didactische Aanpassingen, Club Orange
- 16 januari 2023: Leerwegtraining 3D-2D, Visio Grave
- 17 januari 2023: Presentatie Braillebladmuziek, Muziekevent Nederland-Vlaanderen
- 18 januari 2023: Ministerie van OCW te gast bij Dedicon

FEBRUARI 2023

- 2 februari 2023: Workshop Introductie Toegankelijkheid, gemeente Utrecht
- 2 februari 2023: AOB'ers Visio Regio Zuid te gast bij Dedicon
- 9 februari 2023: Workshop Toegankelijke bestanden, gemeente Utrecht
- 9 februari 2023: Workshop Straks Studeren, Visio

MAART 2023

- 2 maart 2023: Ministeries van VWS en OCW te gast bij Dedicon
- 9 maart 2023: Presentatie Metadata Toegankelijkheid, W3C Accessibility Task Force
- 15 maart 2023: Presentatie Bestellen aangepaste schoolboeken, cursusdag Yes naar de Brugklas, Visio Grave
- 15 maart 2023: Presentatie Bestellen aangepaste schoolboeken, cursusdag Yes naar de Brugklas, Visio Haren

- 16 maart 2023: Webinar 'Ik zie, ik zie, wat jij niet ziet' tijdens Direct Duidelijk Tour, Gebruiker Centraal
- 21 maart 2023: Digitale netwerkbijeenkomst, ECIO Digitale Toegankelijkheid

APRIL 2023

- 1 april 2023: Club Orange-bijeenkomst Alles over Audio
- 1 april 2023: Open dag vrijwilligers Dedicon Rijswijk

MEI 2023

- 4 mei 2023: Koninklijke Bibliotheek te gast bij Dedicon
- 8 en 9 mei 2023: DAISY Consortium Board Meeting en Annual General Meeting, Library of Congress, Washington DC
- 10 mei 2023: Meeting DAISY Consortium en Braille Authority of North America (BANA), Library of Congress, Washington DC
- 15 mei 2023: AOB'ers Visio Regio Midden te gast bij Dedicon
- 16 mei 2023: Presentatie en workshop 3D4VIP, Visio Huizen
- 24 mei 2023: Presentatie over computerstemmen i.s.m. Bibliotheekservice Passend Lezen, Oogcafé Oss
- 25 mei 2023: Update over het bestelseizoen, Visio AOB Zuid
- 25 mei 2023: Workshop Introductie Digitale Toegankelijkheid, Mediafederatie Academy

JUNI 2023

- 9 juni 2023: Presentatie Audio en Computerstemmen, Macula Oogcafé Leiden
- 16 juni 2023: Bartiméus te gast bij Dedicon
- 20 juni 2023: Webinar Resources for Born Accessible Publishing i.s.m. Richard Orme (DAISY Consortium), Digital Publishing Summit
- 22 juni 2023: Workshop Toepassing Toegankelijkheid in tekstuele en niet-tekstuele content, de Mediafederatie Academy

JULI 2023

- 12 juli 2023: ABC Board Meeting, WIPO/ABC

AUGUSTUS 2023

- 2 augustus 2023: Presentatie DBSV Marburg (Deutscher Verein der Blinden und Sehbehinderten), Carl Strehl Schule
- 17 augustus 2023: Ontvangst Gautier Chomel (EDRLab), Bohn Stafleu van Loghum/Houten

- 18 augustus 2023: Presentatie The Use Of Public Audiobooks In LPD's, IFLA LPD conference Let's work together, Openbare Bibliotheek, Schiedam
- 19 augustus 2023: Presentatie Introducing Accessibility metadata, IFLA LPD conference Let's work together, Openbare Bibliotheek, Schiedam
- 23 augustus 2023: Panellid IFLA WLIC congres

SEPTEMBER 2023

- 11 september 2023: Kickstartdagen 2023
- 17-19 september 2023: Presentatie Tactiele kaarten, ESRI GIS Conferentie
- 20 september 2023: Bijeenkomst Lezersraad Bibliotheekservice Passend Lezen
- 25 september 2023: Presentatie aan mediaconsulenten van Openbare Bibliotheek Eindhoven
- 26 september 2023: Presentatie Wetgeving e-books, CB uitgeversevent
- 26-27 september 2023: Nordic IT & Production Forum te gast bij Dedicon

OKTOBER 2023

- 3 oktober 2023: Presentatie Inclusie en Bewustwording Digitale Toegankelijkheid, Gemeente Zwijndrecht
- 3 oktober 2023: Werkbezoek Celia, Finland
- 4 oktober 2023: Werkbezoek FabLab, Bartiméus Doorn
- 7 oktober 2023: Project Piano braillebladmuziek i.s.m. Club Orange
- 9 oktober 2023: Hackathon Productieproces Toegankelijk Publiceren, uitgeverij Malmberg
- 10 oktober 2023: Training Beeldbeschrijving, uitgeverij Bohn Stafleu van Loghum/Houten
- 25 oktober 2023: Hackathon Productieproces Toegankelijk Publiceren, uitgeverij Vodix
- 25 oktober 2023: Lezersraad Koninklijke Bibliotheek te gast bij Dedicon
- 28 oktober 2023: Introductie Toegankelijkheid voor vrijwilligers Dedicon Grave
- 31 oktober 2023: Presentatie Aangepaste leesvormen, Kind & Jeugd-dag Bartiméus
- 31 oktober 2023: Hackathon Productieproces Toegankelijk Publiceren, uitgeverij ThiemeMeulenhoff

NOVEMBER 2023

- 2 november 2023: Presentatie Audiolezen, Oogcafé, Deurne
- 3 november 2023: Panelgesprek over toegankelijkheid in de publiekshistorische sector, Radboud Universiteit Nijmegen
- 7-8 november 2023: DAISY Consortium Board Meeting, Google, Londen
- 10 november 2023: DAISY Technical Meeting, Google, Londen
- 7 november 2023: Hackathon Productieproces Toegankelijk Publiceren, uitgeverij Deviant

- 9 november 2023: Hackathon Productieproces Toegankelijk Publiceren, uitgeverij Koninklijke Boom
- 9 november 2023: Accessible Publishing Conference
- 10 november 2023: Cursusdag Brugklas, Bartiméus Zeist
- 15 november 2023: Werkbezoek Pearson Benelux B.V.
- 16 november 2023: Paneldiscussie Toegankelijke E-books, Crius Update Live (uitgeveersevent)
- 23 november 2023: Presentatie Apps en Players, Macula Oogcafé Bussum
- 23 november 2023: Landelijke AOB Zeist Brilledag
- 29 november 2023: Presentatie Nut & Noodzaak van Toegankelijk Publiceren, IncT.spiratie uitgeveersevent

DECEMBER 2023

- 7 december 2023: Workshop Tactiele tekeningen voor klanten Bibliotheekservice Passend Lezen

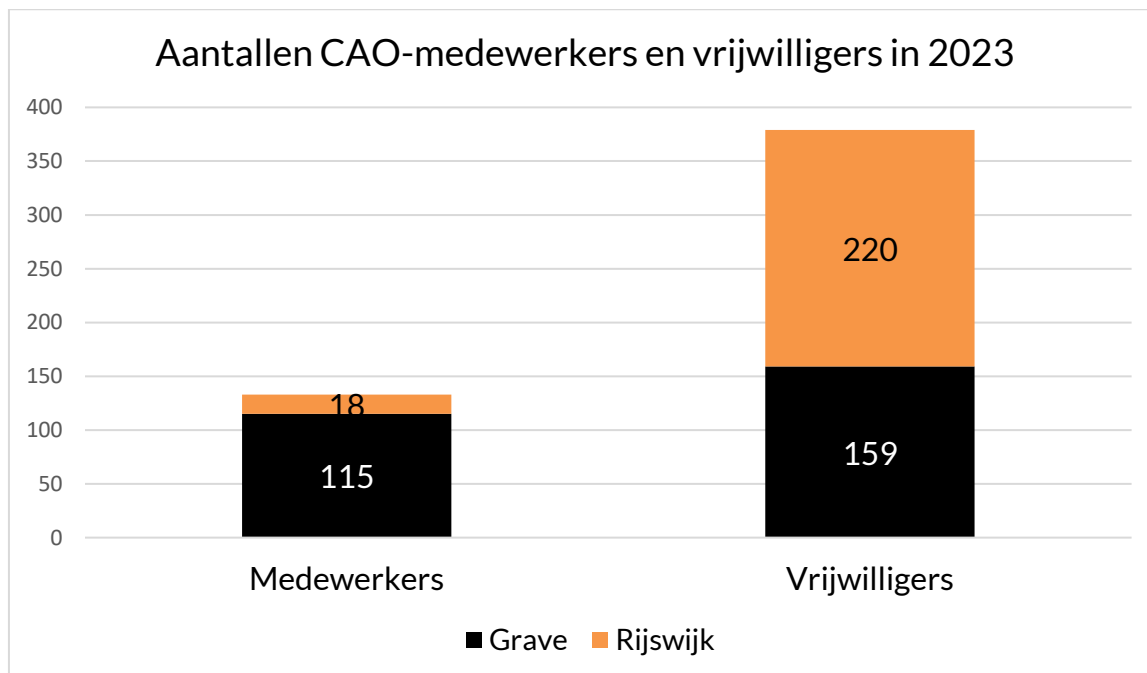
Naast zijn studie maakt Maarten ook voor zijn werk dagelijks gebruik van de oplossingen van Dedicon.

DEDICONNERS

De organisatie

Dedicon is in beweging. De productie van aangepaste leesvormen is uiteraard nog steeds de kern van onze activiteiten. Maar het opbouwen en delen van onze kennis wordt de komende jaren steeds belangrijker in ons werk. In een wereld waarin toegankelijkheid de nieuwe norm wordt staan alle Dediconners klaar om uitgever, het onderwijs en de overheid te helpen om bij te dragen aan een inclusieve samenleving.

Wie zitten er in Team Dedicon?

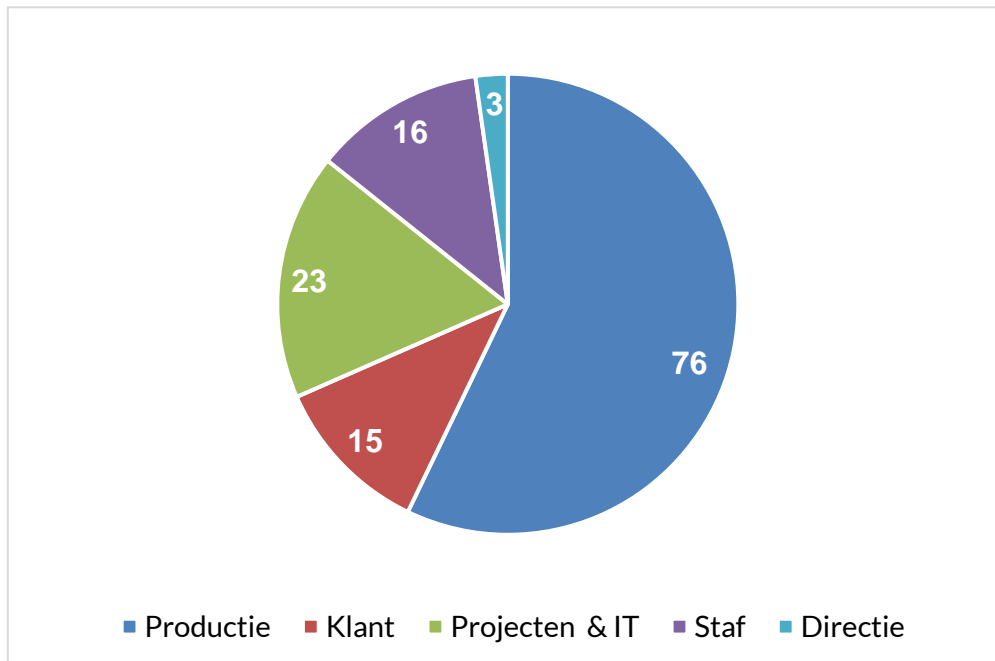
[beschrijving van de grafiek] Aantallen CAO-medewerkers en vrijwilligers in 2023:

- Medewerkers: 115 in Grave en 18 in Rijswijk
- Vrijwilligers: 159 in Grave en 220 in Rijswijk

Team Dedicon bestond in 2023 uit 133 CAO-medewerkers (110,82 fte), 76 collega's in de flexibele schil gedurende het jaar (zzp'ers, inhuurkrachten en uitzendkrachten, waarbij de laatste groep ook deels is ingezet voor de piekperiode of de productie van examens) en 379 vrijwilligers.

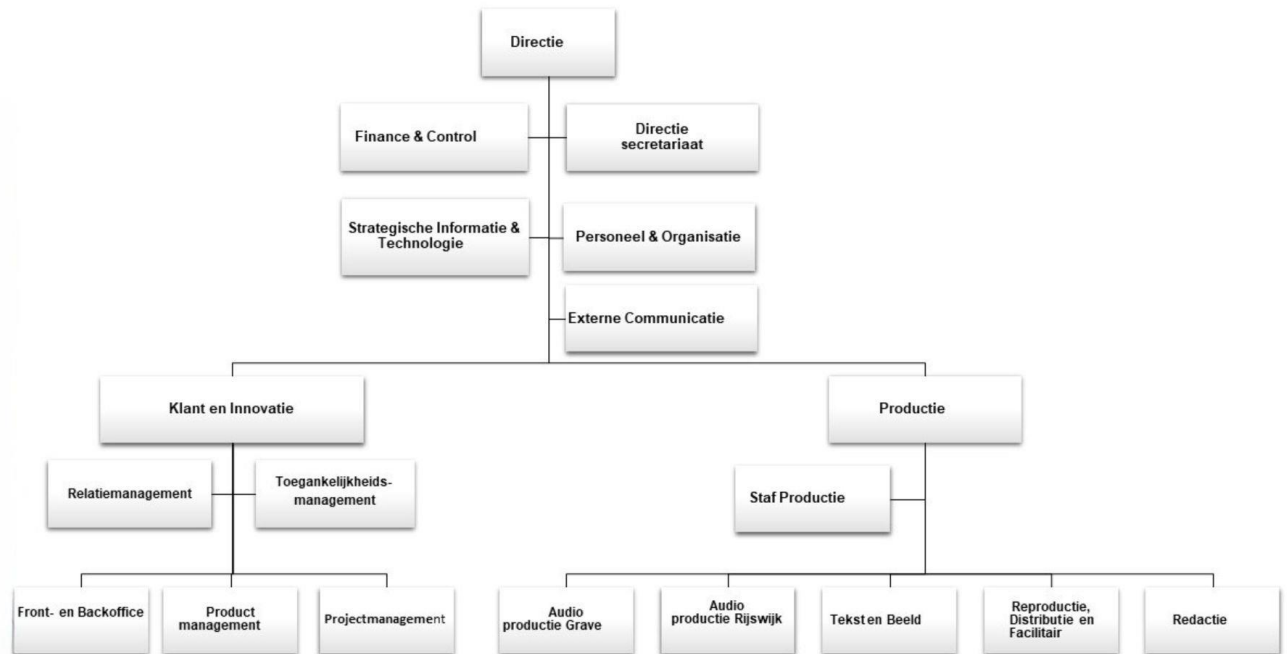
Binnen welke divisies werken de Dediconnors?

[beschrijving van de grafiek] Binnen welke divisies werken de Dediconnors?

- Productie: 76 medewerkers
- Klant: 15 medewerkers
- Projecten en IT: 23 medewerkers
- Staf: 16 medewerkers
- Directie: 3 medewerkers

Organigram 2023

Beschrijving Organigram Dedicon

1. Directie
 - 1.1 Directiesecretariaat (stafafdeling)
 - 1.2 Finance & Control (stafafdeling)
 - 1.3 Personeel & Organisatie (stafafdeling)
 - 1.4 Strategische Informatie & Technologie (stafafdeling)
 - 1.5 Externe Communicatie (stafafdeling)
2. Klant en Innovatie
 - 2.1 Relatiemanagement (staffunctie)
 - 2.2 Toegankelijkheidsmanagement (stafafdeling)
 - 2.3 Front- en Backoffice
 - 2.4 Productmanagement
 - 2.5 Projectmanagement
3. Productie
 - 3.1 Staf Productie (stafafdeling)
 - 3.2 Audioproductie Grave

- 3.3 Audioproductie Rijswijk
- 3.4 Tekst en Beeld
- 3.5 Reproductie, Distributie & Facilitair
- 3.6 Redactie

De directeur-bestuurder van Dedicon is uit hoofde van zijn functie ook bestuurslid van de Stichting Vrienden van Dedicon.

HR-beleid

Het HR-beleid richt zich bovenal op het ontwikkelen van alle medewerkers. Maar ook om ervoor te zorgen dat in onze veranderende wereld de juiste mensen op de juiste plek zitten. Dit komt ook terug in de strategische HR-thema's:

- Kennis en vaardigheden delen en vergroten
- Talentmanagement
- Samenwerken en communicatie managers en medewerkers
- Leiderschap
- Transformatie / verandering

2023 kenmerkte zich als een jaar waarin de stappen zijn gezet om ons verder te ontwikkelen tot de kennisorganisatie. Medewerkers worden gemotiveerd om opleidingen, trainingen en cursussen te volgen. Er is ook een start gemaakt met het opzetten van een interne kennisdatabank. Daarnaast is het verbeteren van de interne communicatie een speerpunt met als doel meer verbondenheid te creëren en de samenwerking tussen afdelingen te verbeteren. Daarnaast is onderzocht hoe de managementstructuur van Dedicon het beste kan worden ingericht om de strategie zo maximaal mogelijk te realiseren. Dit heeft geleid tot een licht gewijzigde topstructuur die in januari 2024 geïmplementeerd wordt.

De dynamische arbeidsmarkt is ook bij Dedicon voelbaar. Van de 21 vacatures zijn er 15 opgevuld. Met name de vacatures op het gebied van IT en Finance blijken lastig in te vullen. Vooral nog leidt het er niet toe dat vitale activiteiten in het gedrang komen.

Om te zorgen dat medewerkers vitaal en duurzaam inzetbaar blijven, is er door middel van interventies meer aandacht gegeven aan (de preventie van) verzuim. Om duurzame inzetbaarheid te stimuleren is de 80-90-100-regeling in 2023 ingevoerd.

Als laatste is de implementatie van het functiehuis OB/KE in 2023 voltooid en is een start gemaakt met het actualiseren en verrijken van de functieprofielen. De arbeidsvoorwaarden voor de medewerkers vallen onder de CAO Openbare Bibliotheken.

Club Orange

De leden van Club Orange in het Muziekgebouw aan 't IJ

Zes jonge enthousiastelingen die vol in het leven staan, ondanks de visuele beperking die ze hebben. Samen vormen ze Club Orange en voorzien ze Dedicon gevraagd en ongevraagd van adviezen. Een paar keer per jaar komen ze met een aantal medewerkers van Dedicon bij elkaar op een inspirerende plek. Bijvoorbeeld het Muziekgebouw aan 't IJ, waar ze de toegankelijkheid hebben getest ter voorbereiding op de conferentie Tactile Reading 2025.

Vrijwilligers

Voorlezer in een studiocabine bij Dedicon in Rijswijk

Elk jaar groeit de groep van vrijwilligers die meehelpt om tekst en beeld toegankelijk te maken. Ondanks de grote belangstelling om zich aan Dedicon te verbinden, merken we ook dat mensen door diverse omstandigheden minder frequent of minder lang met vrijwilligerswerk bezig zijn. Mantelzorg, een nieuwe baan, een groeiend gezin. Het zijn zomaar een paar redenen die ervoor zorgen dat vrijwilligerswerk in het gedrang komt.

Een continue aandacht voor het vinden én binden van onze vrijwilligers is dus van groot belang. In 2023 hebben we daarom verschillende wervingscampagnes uitgevoerd die tientallen nieuwe vrijwilligers hebben opgeleverd. Daarnaast zijn de diverse workshops en vrijwilligersdagen die zijn gehouden in Grave en Rijswijk, en een open dag in Rijswijk door de bestaande vrijwilligers bijzonder goed bezocht en gewaardeerd.

Zonder onze trouwe vrijwilligers kunnen we niet het aanbod leveren zoals we dat wederom in 2023 hebben gedaan. Daarom zijn zij niet weg te denken in Team Dedicon. En we zijn ontzettend trots op ze!

De Ondernemingsraad

V.l.n.r.: Paul Rambags, Kirsten de Haan, Leonoor Soet, Nienke Zoomer, Ferry van der Bolt, Tijnie Jansen, Merel Zeeman.

2023 was een roerig jaar voor de ondernemingsraad. Zo is de bezetting enkele keren veranderd. Om uiteenlopende redenen moesten we afscheid nemen van Roel van Tiel, Davy Kager en Emiel van Koot. Deze zetels werden al snel opgevuld door Tijnie Jansen, Merel Zeeman en Ferry van der Bolt. Dit betekende ook een verschuiving in de rolverdeling en de bezetting van de verschillende commissies: Kirsten blijft voorzitter, Leonoor is secretaris geworden.

Met zoveel nieuwe OR-leden was er behoefte aan bijscholing. De OR is een samenwerking aangegaan met een externe trainer die cursussen verzorgt, maar ons ook daarbuiten met raad en daad bijstaat. In april startte deze samenwerking met een tweedaagse training in het prachtige Oisterwijk. De wet- en regelgeving werd natuurlijk opgefrist en de OR-leden kwamen nader tot elkaar tijdens een mooie wandeling rond de vennen. Ook directeur Maarten Verboom sloot een middag aan om de wederzijdse verwachtingen en de communicatie tussen OR en bestuurder verder onder de loep te nemen.

In 2023 heeft de OR zich sterk ontwikkeld. Er is nagedacht over de basisinstelling: wat voor OR willen wij zijn? Het antwoord: een pro-actieve ondernemingsraad. Niet afwachten tot een voorstel vaste vorm heeft aangenomen om er dan nog aan te schaven. Liever brengen we aan de start van

een voorgenomen besluit al in kaart welke gevolgen dit besluit kan hebben en waarmee, in het belang van medewerkers én organisatie, rekening gehouden dient te worden.

Deze pro-actieve houding heeft de OR meteen kunnen toepassen bij enkele van de voorgenomen besluiten in 2023. Een greep uit de werkzaamheden:

- Op de valreep in het nieuwe jaar werd de 80-90-100-regeling ingevoerd, met instemming en onder voorwaarden van de OR.
- De regeling Bijzonder Verlof binnen Dedicon is vergeleken en gelijkgetrokken met dezelfde regeling zoals die in de CAO staat. Daarbij is bepaald voor welke periode compensatie verleend wordt aan de betreffende medewerkers.
- De regeling hybride werken is het hele jaar een lopende zaak gebleven: de ervaringen in de testperiode zijn geëvalueerd en het gesprek over de regeling loopt nog.
- Met het vertrek van Pierre Vloet moest een nieuwe preventiemedewerker aangewezen worden. De OR heeft ingestemd met het aanstellen van Jan Nauta in deze functie.
- Verreweg het ingrijpendste thema van 2023 was de herinrichting van de hoofdstructuur van Dedicon. De OR heeft vóór het ontvangen van de adviesaanvraag een aantal belangen onder de aandacht gebracht, zoals het zorgdragen voor snelle en heldere communicatie over het proces, en het bevorderen van samenwerking tussen de verschillende afdelingen. Met de verschuiving van enkele MT-profielen en het creëren van de functie van adjunct-directeur is deze herinrichting in december 2023 afgerond, na positief advies en met een aantal aanbevelingen van de OR.

De OR had in 2023, zoals gebruikelijk, maandelijks een vergadering en daartussendoor indien nodig een wekelijks overlegmoment. Daarnaast vond er ieder kwartaal een overleg plaats met de bestuurder en ieder half jaar de zogenaamde Artikel 24-vergadering. In september heeft de OR ook een meeting met de Raad van Toezicht gehad. De bezetting van de ondernemingsraad gedurende 2023 was als volgt:

Doorgaand:

Kirsten de Haan – voorzitter

Leonoor Soet – vanaf juni 2023 secretaris

Paul Rambags

Nienke Zoomer

Gedeeltelijk:

Emiel Koot (tot juni 2023) - secretaris

Davy Kager (tot april 2023)

Roel van Tiel (tot maart 2023)

Toegetreden:

Merel Zeeman (vanaf april 2023)

Tijnie Jansen (vanaf april 2023)

Ferry van der Bolt (vanaf juli 2023)

De Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van Dedicon wordt gevormd door Marianne Kallen-Morren (voorzitter), Anita Lussenburg, Wim Ludeke en Menno Schaap. Lees hier het verslag van de Raad van Toezicht.

V.l.n.r.: Marianne Kallen-Morren, Anita Lussenburg, Wim Ludeke, Menno Schaap

Inleiding

De Raad van Toezicht heeft kennis genomen van het verslag van de Stichting Dedicon over het boekjaar 2023 en heeft de jaarrekening 2023 overeenkomstig artikel 12 van de statuten van de Stichting Dedicon goedgekeurd.

Toezicht

De Raad van Toezicht heeft tot taak om toezicht uit te oefenen op een rechtmatige, doelmatige en controleerbare besteding van publieke middelen, adviseert de directie en ondersteunt waar nodig bij het leggen en onderhouden van externe contacten. Voorts is de Raad van toezicht belast met het toezicht op de algemene gang van zaken in de Stichting en met het toezicht op het door de directie gevoerde beheer en beleid en de overige taken en bevoegdheden, die hem bij de statuten zijn toegekend. De raad van Toezicht onderschrijft en functioneert conform de richtlijnen van de Governance Code Cultuur.

Relatie met de bestuurder

Er is een goede relatie tussen de bestuurder en de Raad van Toezicht. De verhouding tot elkaar is open en tegelijkertijd zijn we in staat om de juiste verhouding te hanteren tot elkaar gelet op de gescheiden verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

Overleg ondernemersraad

Het artikel 24 lid 1 overleg met de directie vond plaats op 5 oktober 2023. De voorzitter van de Raad van Toezicht was daarbij aanwezig. Tijdens die bijeenkomst is open en transparant gesproken over verschillende onderwerpen die leven onder de medewerkers van Dedicon. Belangrijk gespreksonderwerp was de strategie van Dedicon en de gevolgen, die dat ook kan hebben voor de organisatiestructuur van Dedicon. Op 18 september 2023 was er een kennismaking van de Raad van Toezicht met de Ondernemingsraad in haar nieuwe samenstelling. Daarnaast sloten leden van de Raad van Toezicht ook indien mogelijk aan bij de online plenaire bijeenkomsten van Dedicon.

Samenstelling Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht bestaat uit minimaal drie en maximaal zeven leden die voor een periode van vier jaar worden benoemd en vervolgens voor een volgende zittingstermijn van vier jaar kunnen worden herbenoemd. Bij gemotiveerd besluit kan hiervan worden afgeweken.

In 2023 was de Raad als volgt samengesteld:

- M.N. (Marianne) Kallen-Morren, Voorzitter
Eerste benoeming: september 2015
- A. (Anita) Lussenburg
Eerste benoeming: april 2014
- W. (Wim) Ludeke
Eerste benoeming: januari 2017
- M. (Menno) Schaap
Eerste benoeming: september 2020

De leden van de Raad van Toezicht ontvangen voor hun werkzaamheden jaarlijks een vergoeding. Deze is terug te vinden in de jaarrekening van dit jaarverslag.

Nevenactiviteiten

- Marianne Kallen-Morren
 - Voorzitter Raad van Commissarissen Flint
 - Voorzitter Raad van Toezicht MooiSticht
 - Secretaris Raad van Toezicht Fulcotheater
 - Voorzitter Raad van Toezicht TNE
 - Voorzitter bestuur Koepelstichting Lokale Omroepen Zeist, Bunnik, De Bilt. Utrechtse Heuvelrug en Wijk bij Duurstede
- Anita Lussenburg
 - Bestuurslid Stichting Ondernemersbelangen Rotterdam

- Bestuurslid KNHS Zuid-Holland
- Directeur/eigenaar SocialMediaMonteur BV
- Directeur/eigenaar TowerHouse International
- Wim Ludeke
 - Voorzitter bestuur Stichting Vitesse Betrokken
 - Voorzitter bestuur Natuurcentrum Arnhem
 - Bestuurslid Johan Cruyff Foundation
 - Voorzitter Raad van Commissarissen Sportservice Ede
 - Voorzitter Stichting Inclusief Midden Nederland
 - Voorzitter lokale omroep RTV Arnhem

Commissies

De Raad van Toezicht kent een remuneratiecommissie en een auditcommissie.

Evaluatie Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht heeft in 2023 met elkaar gesproken over haar taken en een tijdslijn opgesteld voor de opvolging van de leden van de Raad van Toezicht.

Activiteiten van de Raad van Toezicht in 2023 samengevat

In 2023 heeft de Raad van Toezicht vijf maal vergaderd. Daarnaast is de Auditcommissie meerdere malen bijeen geweest om te praten over de financiële positie van Dedicon. Ook de Remuneratiecommissie heeft in haar rol als werkgever met de bestuurder het jaarlijkse functionerings- en beoordelingsgesprek gevoerd.

2023 was voor Dedicon het jaar, dat vooral in het teken stond van de vraag 'hoe implementeren wij de strategie', waarbij Dedicon ontwikkelt van een organisatie die naast kennis inzetten in de eigen productie ook als organisatie kennis aanbiedt aan derden. De directeur en de Raad van Toezicht hebben daartoe een adviesbureau gevraagd om onderzoek te doen naar het herijken en eventueel aanpassen van de topstructuur van Dedicon. Het was een intensief proces, dat resulteerde in het besluit de topstructuur aan te passen. Deze wordt in 2024 geïmplementeerd.

Dank voor de inzet van alle medewerkers van Dedicon in 2023. In 2024 zal de hele organisatie gereed gemaakt moeten worden voor de implementatie van de nieuwe strategie. Een opgave die energie en flexibiliteit vraagt van de hele organisatie. De Raad van Toezicht heeft er vertrouwen in

dat Dedicon dit doet, omdat de missie van Dedicon blijft: zorgen, dat mensen met een leesbeperking alles kunnen lezen en 100% meedoen. Daar doen wij het voor!

Baarn, januari 2024

Marianne Kallen-Morren
Voorzitter Raad van Toezicht

Door bladmuziek in braille doet Ryan mee aan een muziekitvoering in het Concertgebouw.

DANK

Met de volgende organisaties hebben we in 2023 dankbaar samengewerkt:

- Koninklijke Bibliotheek
- Ministerie van OCW
- Ministerie van VWS
- Bibliotheekservice Passend Lezen
- CBB
- Koninklijke Visio
- Bartiméus
- Bartiméus Fonds
- Mediafederatie
- MEVW
- GAU
- inct.nl
- DAISY Consortium
- Ieder(in)
- Balans
- Oogvereniging

- Vereniging Onbeperkt Lezen
- FondsXL
- Stichting Accessibility
- Expertisecentrum Nederlands
- ECIO
- Accessible Books Consortium
- Centraal Boekhuis
- IFLA - LPD
- Brailleautoriteit
- Luisterpunt
- EDRLab
- Johannes Kepler Universität
- Nordic IT and Production Forum
- Fondazione LIA
- DUO
- Rijksoverheid
- Cito

DE CIJFERS

Het financiële beeld van 2023

Dedicon sluit het jaar af met een negatief resultaat van € 256.000. In de begroting 2023 is rekening gehouden met een tekort van € 281.000. De belangrijkste redenen voor het verschil tussen het begrote en werkelijke resultaat worden hierna toegelicht.

Op de door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) gesubsidieerde activiteiten komen we ca. € 52.000 tekort. Het tekort wordt enerzijds veroorzaakt door de hogere lasten van productie, reproductie en klantondersteuning. Anderzijds zijn ook de bijdragen die scholen en gebruikers betalen voor de geleverde producten ruim € 20.000 lager uitgevallen dan begroot. Conform de subsidieregeling mag het tekort uit de OCW egalisatiereserve gedekt worden. Deze reserve vormt een buffer waarmee een overschot in het ene jaar gebruikt kan worden om een tekort in een later jaar op te vangen. Aangezien er nog maar ca. € 28.000 in deze egalisatiereserve resteert, kan helaas niet het gehele tekort hieruit gedekt worden. Wij zijn nog in overleg met het ministerie over de mogelijkheden om aanvullende subsidie over 2023 te ontvangen en vanaf 2024 ook loon- en prijscompensatie aan te kunnen vragen. Daarnaast beraden wij ons op de mogelijkheden om in 2024 kosten te besparen, indien nodig helaas met versobering van de dienstverlening. De OCW instellingssubsidie 2023 is nog niet vastgesteld en dient uiterlijk 2 juni 2024 verantwoord te worden.

Op de door de Koninklijke Bibliotheek (KB) gesubsidieerde activiteiten voor productie, levering van media in aangepaste leesvormen aan klanten van BPL (Bibliotheekservice Passend Lezen) en de opslag en innovatie gericht op deze taken, is een tekort van € 261.000 behaald. In de begroting was reeds rekening gehouden met een tekort van € 229.000 aangezien er afspraken met de KB zijn gemaakt over de inzet van de opgebouwde KB bestemmingsreserve. Voor de kosten die voortkomen uit deze extra activiteiten is geen dekking binnen de instellingssubsidie, zodat het tekort hierop via de resultaatbestemming uit deze reserve wordt gefinancierd. De kosten van deze activiteiten en daarmee het tekort zijn in 2023 op ca. € 195.000 uitgekomen.

Daarnaast is het tekort op de instellingssubsidie op ca. € 66.000 uitgekomen. In september 2023 is een loon- en prijscompensatie over 2023 toegekend. Hoewel in de begroting met een lager bedrag rekening is gehouden, was deze extra subsidie niet voldoende om de gestegen kosten van alle activiteiten te dekken. De KB instellingssubsidie 2023 is nog niet vastgesteld en dient uiterlijk 1 april 2024 verantwoord te worden.

Op overige activiteiten is een positief resultaat van € 57.000 behaald terwijl een tekort van € 52.000 was begroot. Dit komt vooral doordat het resultaat van Dedicon BV beter uitvalt en

doordat er minder is uitgegeven aan muziekprojecten. Verder zijn hier enkele incidentele meevallers ingeboekt.

In onderstaande tabel is te zien dat de baten en lasten in de periode 2022-2024 een vrij constant patroon vertonen. De negatieve resultaten komen grotendeels voort uit de bewuste inzet van de middelen in de bestemmingsfondsen. De kosten die voortkomen uit deze extra activiteiten kunnen niet worden gedekt uit de instellingssubsidies en worden uit de bestemmingsfondsen gefinancierd.

(bedragen x € 1 miljoen)	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023	Begroting 2024
Subsidie KB	7,8	7,3	7,8	7,7
Subsidie OCW	4,7	4,9	4,9	5,0
Overige baten	0,9	0,9	1,0	0,8
Totale baten	13,4	13,1	13,7	13,5
Personele lasten	8,4	8,7	8,4	9,0
Inhuurlasten	2,4	1,9	3,0	2,1
Overige bedrijfslasten	2,3	2,5	2,3	2,6
Afschrijvingslasten	0,4	0,3	0,3	0,2
Totaal lasten	13,5	13,4	14,0	13,9
Resultaat	-0,1	-0,3	-0,3	-0,4

Hierna en bij de betreffende posten in de jaarrekening worden de belangrijkste verschillen ten opzichte van voorgaand boekjaar en de begroting nader toegelicht.

De subsidiebaten KB liggen in lijn met 2022. De baten zijn hoger dan begroot doordat in de begroting met een minder hoge loon- en prijscompensatie over 2023 rekening is gehouden. Daarnaast zijn ook de projectbaten hoger uitgevallen doordat er meer projecten zijn uitgevoerd met dekking uit reeds ontvangen projectbudgetten van voorgaande jaren. De subsidieaanvraag voor 2024 is inmiddels toegekend met 4,5% indexatie vanwege loon-en prijsstijging.

De subsidiebaten OCW zijn gestegen ten opzichte van 2022. Dit komt met name doordat voor ca. € 114.000 aan projectsubsidies uit 2022 pas in 2023 is besteed. Deze projecten zijn later toegekend dan normaal en de activiteiten zijn hierdoor pas later gestart. Daarnaast is het subsidiebedrag voor 2023 met € 55.000 verhoogd ter dekking van de stijgende personele lasten en overige kosten. Deze verhoging blijkt niet voldoende. Dit komt mede doordat ook de inkomsten uit de levering van educatieve producten aan scholen en leerlingen de afgelopen jaren, en ook in 2023

dalen, omdat er minder aanvragen worden gedaan. Hierdoor is een hogere subsidie noodzakelijk om de kosten te dekken. De subsidieaanvraag 2024 is inmiddels toegekend met 3% indexatie ten opzichte van 2023 vanwege loon- en prijsstijging.

De overige baten zijn hoger dan in 2022 en hoger dan begroot. Met name de baten uit zakelijke dienstverlening en de examenopdracht voor DUO zijn hoger uitgevallen dan begroot door extra opdrachten en werkzaamheden. De baten uit levering van dyslexieproducten zijn verder gedaald, doordat er minder aanvragen worden gedaan door scholen en leerlingen. Dit wordt deels veroorzaakt door de beperkte aanwas van de collectie, aangezien Dedicon geen subsidie meer ontvangt om nieuwe titels te produceren. De baten van de Yoleo-activiteiten en overige maatschappelijke projecten komen overeen met de begroting.

De personele lasten liggen in lijn met 2022, maar komen lager uit dan begroot. Het gemiddelde personeelsbestand is in 2023 met ca. 113,6 fte met name door openstaande vacatures lager uitgekomen dan begroot. Hierdoor vallen de lasten lager uit dan begroot. Hoewel de formatie hiermee tijdelijk daalt (2022: 115,6 fte - 2021: 119 fte en 2020: 120 fte) stijgen de personele lasten structureel doordat de gemiddelde loonsom per fte stijgt door de verhogingen vanuit de cao van de Vereniging voor Openbare Bibliotheken waar Dedicon bij is aangesloten. In 2023 ging het gemiddeld om ca. 6% (2022: 2% - 2021: 2% - 2020: 3%). Hierdoor stijgen ook de werkgeverslasten voor sociale premies en pensioenpremies. In de begroting 2024 is rekening gehouden met stijging van de formatie door invulling van de vacatures en met een cao verhoging van 3%. Waar deze op uit gaat komen, is op dit moment echter nog niet bekend. De cao loopt tot en met 31 maart 2024.

De inhuurlasten stijgen ten opzichte van 2022 en komen fors hoger uit dan begroot. Ook in 2023 heeft Dedicon gewerkt met een flexibele schil van inhuur- en uitzendkrachten. Enerzijds om capaciteitspieken op te vangen en anderzijds om benodigde specifieke kennis en kunde in huis te kunnen halen indien nodig. Dit speelt met name bij de inhuur van softwareontwikkelaars voor enkele grote projecten. Daarnaast was er in 2023 extra vervanging nodig van meerdere langdurig zieke medewerkers en omdat verschillende vacatures langere tijd niet konden worden ingevuld. Door de invulling van enkele vacatures verwachten we in 2024 wel weer lagere inhuurkosten.

De overige bedrijfslasten liggen in lijn met 2022 maar zijn wel lager uitgekomen dan begroot. Met name de huisvestingslasten zijn lager door de gedaalde energieprijzen. Daarnaast zijn de productiekosten lager doordat we minder werkzaamheden (bijv. bestanden omzetten naar XML) hebben hoeven uitbesteden en meer digitale en gratis bronmaterialen van uitgeverijen hebben ontvangen.

De afschrijvingslasten dalen ten opzichte van 2022 en liggen in lijn met de begroting. Tenslotte is het saldo van de financiële baten en lasten voor het eerst sinds 2021 weer positief doordat er weer (positieve) rente wordt vergoed over de spaartegoeden.

Financiële kengetallen

De financiële positie van Dedicon is gezond en wordt met name bepaald door de liquiditeitspositie, het netto werkkapitaal, de solvabiliteit, investeringsruimte en het weerstandsvermogen.

Het saldo aan liquide middelen bedraagt op 31 december 2023 € 2,1 miljoen (2022: € 3,0 miljoen) en wordt behoedzaam aangehouden op lopende rekeningen en spaarrekeningen. In de jaarrekening wordt in het kasstroomoverzicht de mutatie van de liquide middelen toegelicht. De beschikbare liquiditeit volstaat en er is vooralsnog geen behoefte aan vreemd vermogen.

Het beschikbare netto werkkapitaal (vlottende activa -/- kortlopende schulden) bedraagt eind 2023 € 1,1 miljoen (2022: € 1,4 miljoen). De daling van € 0,3 miljoen is vooral te verklaren door de daling van de liquide middelen. Anderzijds zijn ook de kortlopende schulden gedaald doordat eind 2023 vrijwel alle vooruit ontvangen projectsubsidies zijn besteed terwijl er eind 2022 nog voor ruim € 0,5 miljoen aan projectverplichtingen openstond.

De solvabiliteit (eigen vermogen / vreemd vermogen) bedraagt eind 2023 106% (2022: 90%) en is dus uitstekend te noemen. De stijging wordt veroorzaakt doordat het vreemd vermogen sterker is gedaald dan het eigen vermogen. Het eigen vermogen is met € 0,3 miljoen gedaald vanwege het negatieve resultaat over 2023. Het vreemd vermogen is gedaald met € 0,7 miljoen door de daling van de projectverplichtingen, het lagere crediteurensaldo en de daling van de personele voorziening.

In 2023 is er voor ca. € 310.0000 geïnvesteerd in het bedrijfsgebouw en de technische installaties, IT-hardware en inventaris. De investeringen betreffen o.a. het vervangen van de dakbedekking op het lage dakvlak van het pand in Grave en in combinatie hiermee het verbeteren van de dakisolatie. Verder zijn er 89 zonnepanelen op het hoge dakvlak geïnstalleerd en heeft er regulier groot onderhoud plaatsgevonden. Bij de IT-hardware gaat het o.a. om geplande vervanging van werkplekken (laptops en desktops), switches en wifi access points. Tenslotte is er inventaris zoals kantoorinrichting, meubilair en reproductieapparatuur vervangen.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft een indicatie van de financiële reservepositie van een organisatie en is noodzakelijk om te voorkomen dat een organisatie in financiële problemen komt bij een calamiteit. Van het totale eigen vermogen kan in principe alleen de algemene reserve hiervoor

worden ingezet. Bestemmingsfondsen mogen namelijk alleen voor hun specifieke doel worden ingezet en vormen geormerkt c.q. bekleemd vermogen dat niet vrijelijk kan worden ingezet, maar alleen met instemming van OCW en KB.

Het kengetal weerstandsvermogen geeft de verhouding aan tussen het eigen vermogen gedeeld door de totale baten. Dedicon streeft naar een gezond weerstandsvermogen van 20% tot 30%. Het weerstandsvermogen van Dedicon, bestemmingsfondsen uitgezonderd, bedraagt eind 2023 11% (2022: 11%). Wanneer we het totale eigen vermogen, dus inclusief de bestemmingsfondsen gebruiken voor het bepalen van het weerstandvermogen zien we een daling van 17% eind 2022 naar 15% eind 2023. Deze daling wordt veroorzaakt doordat de negatieve resultaten over 2023 op de OCW-, KB- en muziekactiviteiten uit de betreffende bestemmingsfondsen worden onttrokken. Over de besteding en de onttrekkingen zijn met OCW en KB afspraken gemaakt aangezien deze middelen geormerkt zijn voor gesubsidieerde activiteiten en niet vrij besteedbaar.

Gezien de verwachte ontwikkelingen van het vermogen, de liquiditeitspositie en de subsidiebaten is er geen sprake van materiële onzekerheid omtrent de continuïteit van Dedicon.

De instellingssubsidies voor 2024 zijn reeds toegekend door OCW en KB en er zijn geen indicaties dat deze subsidie in de komende jaren worden beëindigd.

DE JAARREKENING 2023

Alle bedragen zijn in euro, tenzij anders vermeld.

1 Geconsolideerde balans

(na resultaatbestemming)

	noot	2023	2022
Activa			
Immateriële vaste activa	1	-	38.430
Materiële vaste activa	2	1.190.891	1.132.657
Totaal vaste activa		1.190.891	1.171.087
Vorraden	3	93.909	98.770
Vorderingen	4	654.302	666.778
Liquide middelen	5	2.108.897	2.985.044
Totaal vlottende activa		2.857.108	3.750.592
Totaal activa		4.047.999	4.921.679
Passiva			
Eigen vermogen	6	2.078.411	2.334.209
Voorzieningen	7	211.197	269.942
Langlopende schulden	8	-	-
Kortlopende schulden	9	1.758.391	2.317.528
Totaal passiva		4.047.999	4.921.679

2 Geconsolideerde staat van baten en lasten

	noot	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Subsidie KB	11	7.854.239	7.328.988	7.768.854
Subsidie OCW	12	4.891.394	4.858.654	4.664.724
Overige baten	13	994.074	870.118	980.391
Totale baten		13.739.707	13.057.760	13.413.969
Personele lasten	14	8.367.384	8.666.781	8.381.479
Inhuurlasten	15	3.035.494	1.892.726	2.396.379
Overige bedrijfslasten	16	2.310.625	2.468.238	2.331.733
Afschrijvingslasten	17	289.882	303.090	385.815
Totale lasten		14.003.385	13.330.835	13.495.406
Saldo baten en lasten		-263.678	-273.075	-81.437
Saldo financiële baten en lasten	18	7.880	-8.000	-17.426
Vennootschapsbelasting	19	-	-	-
Resultaat		-255.798	-281.075	-98.863
Resultaatbestemming				
Mutatie bestemmingsfondsen		-338.953	-278.231	-189.819
Mutatie algemene reserve		83.155	-2.844	90.956
		-255.798	-281.075	-98.863

3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht

	2023	2022
Resultaat	-255.798	-98.863
Afschrijvingen	289.882	385.815
Mutatie voorzieningen	-58.745	187.916
Mutatie werkkapitaal (exclusief liquide middelen)	-520.134	-97.009
Rechtstreekse mutatie reserves	-	-
Kasstroom uit operationele activiteiten	-544.795	377.859
Investerings in: (im)materiële vaste activa	-309.685	-461.981
Desinvesteringen in materiële vaste activa	329.461	-
Afschrijvingen desinvesteringen	-329.461	-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-309.685	-461.981
Aflossing Hypotheek	-21.667	-173.333
Aflossing lease	-	-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-21.667	-173.333
Mutatie liquide middelen	-876.147	-257.455
Liquide middelen eind	2.108.897	2.985.044
Liquide middelen begin	2.985.044	3.242.499
Mutatie liquide middelen	-876.147	-257.455

4 Grondslagen waardering activa en passiva en resultaatbepaling

De jaarrekening 2023 is opgesteld conform richtlijn 640 'Organisaties zonder winststreven' van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Stelselwijzigingen

Er hebben in 2023 geen stelselwijzigingen plaatsgevonden.

Algemeen

De cijfers over het voorgaande boekjaar zijn daar waar noodzakelijk geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met het verslagjaar mogelijk te maken. De jaarrekening is opgesteld na het voorstel voor resultaatbestemming. De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de onderneming. Alle financiële informatie is afgerond op hele euro's nauwkeurig.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Baten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's met betrekking tot de handelsgoederen zijn overgedragen aan de koper.

Gebruik van schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Dedicon zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Grondslagen voor consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de onderneming en haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend, dan wel waarover de centrale leiding bestaat. Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de onderneming een meerderheidsbelang heeft, of waarop op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals de binnen de groep gemaakte winsten. De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd.

Immateriële vaste activa

Immateriële activa betreft intern ontwikkelde software. Deze software worden initieel gewaardeerd tegen de verkrijgings- en vervaardigingsprijs van de externe kosten alsmede de toerekenbare personeelskosten. Alleen de kosten van de ontwikkelfase worden geactiveerd. De kosten van opstart, initiatie en nazorg worden direct in de staat van baten en lasten verantwoord.

Afschrijvingen op immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Immateriële vaste activa: 10% - 25%

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa, materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de ontvangen investeringsbijdrage en de cumulatieve afschrijvingen. Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd, indien zij de gebruiksduur van het object verlengen. De kostprijs van de activa die door de onderneming in eigen beheer zijn vervaardigd, bestaat uit de directe kosten van vervaardiging, de toeslagen voor indirecte productiekosten en de aan derden betaalde rente gedurende de periode van bouw en vervaardiging.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Bedrijfsgebouwen en terreinen: 2,5% - 10%
- Machines, hardware en inventaris: 10% - 20% - 25% - 33%
- Technische installaties: 5% - 10% - 20%

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële leasing

Er kunnen leasecontracten bestaan voor een deel van het machinepark; hierbij heeft de vennootschap grotendeels de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom van deze activa. Deze activa worden geactiveerd in de balans bij aanvang van het leasecontract tegen de reële waarde van het actief of de lagere contante waarde van de minimale leasetermijnen. De te betalen leasetermijnen worden op annuïtaire wijze verdeeld in een aflossings- en een rentecomponent. De leaseverplichtingen worden exclusief de rentecomponent opgenomen onder de langlopende

schulden. De rentecomponent wordt gedurende de looptijd van het contract verantwoord in de staat van baten en lasten, met een vast rentepercentage over de gemiddelde resterende aflossingscomponent. De relevante activa worden afgeschreven over de resterende gebruiksduur of, indien korter, de looptijd van het contract.

Operationele leasing

Er kunnen leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de onderneming ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van de onderneming gehanteerd. Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de onderneming garant staat voor de schulden van de betreffende deelneming wordt een voorziening gevormd. Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Eventuele winsten of verliezen worden verantwoord onder financiële baten en lasten.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van deelnemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de onderneming in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere actuele waarde, onder aftrek van verkoopkosten.

Vorraden

Gebruiksgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten die direct kunnen worden toegerekend aan de verwerving van voorraden. Bij de waardering van de voorraden wordt rekening gehouden met de eventueel op balansdatum opgetreden waardeverminderingen.

Projectverplichtingen

De post bestaat uit het saldo van de gerealiseerde projectbestedingen en reeds ontvangen voorschottermijnen en indien van toepassing de toegerekende winst en verwerkte verliezen. Projectverplichtingen worden afzonderlijk in de balans onder de kortlopende schulden als overlopende passiva gepresenteerd. De balanspositie voor projectsubsidies bestaat uit de tot en met balansdatum daadwerkelijk ontvangen termijnvoorschotten minus de bestedingen tot en met balansdatum.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, inclusief de transactiekosten indien materieel. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserves en de bestemmingsfondsen gepresenteerd. De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan van de stichting. Indien de beperktere bestedingsmogelijkheid door derden is aangebracht, dan wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden, en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt, en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Langlopende schulden

Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar worden aangeduid als langlopend. Het aflossingsbedrag van het lopende jaar wordt onder de kortlopende schulden opgenomen.

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Kortlopende schulden

Schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar worden aangeduid als kortlopend. Schulden worden niet gesaldeerd met activa. Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de kortlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Overlopende passiva betreffen vooruitontvangen bedragen en nog te betalen bedragen ter zake van lasten die aan een verstreken periode zijn toegekend. Van bedragen die voor meerdere jaren beschikbaar zijn gesteld, wordt het nog niet bestede gedeelte op deze post aangehouden. Vrijval ten gunste van de staat van baten en lasten geschiedt naar rato van de besteding.

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenregelingen

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Voor de medewerkers van de stichting is een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegde pensioenregeling. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij een

bedrijfstakpensioenfonds (stichting Pensioenfonds Openbare Bibliotheken) en wordt, overeenkomstig de in de RJ aangereikte vereenvoudiging in de jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord. De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. Informatie over eventuele tekorten en de gevolgen hiervan voor de pensioenpremies in de toekomstige jaren is niet beschikbaar.

Opbrengstverantwoording

Baten worden alleen verantwoord als er een redelijke zekerheid bestaat dat toekomstige voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en dat deze voordelen betrouwbaar kunnen worden geschat.

Verkoop van goederen

Baten uit de verkoop van goederen worden opgenomen in de netto-omzet tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van baten en tegemoetkomingen, handels- en volumekortingen.

Baten uit de verkoop van goederen worden in de staat van baten en lasten verwerkt wanneer de belangrijke risico's en voordelen van eigendom aan de koper zijn overgedragen, de inning van de verschuldigde vergoeding waarschijnlijk is, de hiermee verband houdende kosten of eventuele retouren van goederen betrouwbaar kunnen worden ingeschat en er geen sprake is van aanhoudende managementbetrokkenheid bij de goederen.

Diensten

Baten van verleende diensten worden in de staat van baten en lasten als netto-omzet opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie op verslagdatum. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van beoordelingen van de verrichte werkzaamheden.

Projectbaten

Zodra een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het resultaat van een onderhanden project, worden de projectbaten en -kosten als baten en kosten in de staat van baten en lasten verwerkt naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum.

Onder projectbaten wordt verstaan de in het contract overeengekomen baten vermeerderd met eventuele baten op grond van meer- of minderwerk, claims en vergoedingen, indien en voor zover het waarschijnlijk is dat de baten zullen worden gerealiseerd en betrouwbaar kunnen worden bepaald. De mate waarin prestaties van een onderhanden project zijn verricht, wordt bepaald aan

de hand van de tot balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten. Indien het resultaat van een onderhanden project niet betrouwbaar kan worden bepaald, worden de projectbaten slechts verwerkt tot het bedrag van de gemaakte projectkosten dat waarschijnlijk kan worden verhaald. Verwachte verliezen op projecten worden onmiddellijk in de staat van baten en lasten opgenomen.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat Dedicon zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door Dedicon gemaakte kosten worden systematisch als baten in de staat van baten en lasten opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van Dedicon voor de kosten van een actief worden systematisch in de staat van baten en lasten opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief.

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Vennootschapsbelasting (in verband met Dedicon B.V.)

Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen en latente belastingen. De belastingen worden in de staat van baten en lasten opgenomen, behoudens voor zover deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting in het eigen vermogen wordt verwerkt.

De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Voor latente belastingen wordt een voorziening getroffen voor tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving en de fiscale boekwaarde van die posten. Er wordt uitsluitend een latente belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst belastbare winsten beschikbaar zullen zijn die voor de realisatie van het tijdelijke verschil kunnen worden aangewend. Latente belastingvorderingen worden per iedere verslagdatum herzien en verlaagd voor zover het niet

langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de staat van baten en lasten, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

5 Toelichting geconsolideerde jaarrekening

Algemeen

Stichting Dedicon is gevestigd aan Traverse 175, 5361 TD te Grave en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 30148163. De voornaamste activiteiten bestaan uit het produceren, reproduceren en distribueren van lectuur in een toegankelijke vorm voor mensen met een leesbeperking. Daarnaast ontwikkelt Dedicon nieuwe producten en diensten voor deze doelgroep.

Groepsverhoudingen

Stichting Dedicon is 100% aandeelhouder van Dedicon BV gevestigd Traverse 175, 5361 TD te Grave en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 17198025. Directeur van Dedicon BV is dhr. M.P. Verboom tevens directeur-bestuurder van Stichting Dedicon. Het doel van de BV is het voeren van commerciële activiteiten bestaande uit de marketing en het verkopen van producten en diensten al dan niet ontwikkeld door Stichting Dedicon en het verstrekken van adviezen en verlenen van diensten aan derden. Het uitgangspunt is dat in het kader van de transparantie en scheiding van publieke en private geldstromen alle door de KB, het ministerie van OCW en de overige gesubsidieerde activiteiten in de stichting worden uitgevoerd en alle overige opdrachten in de BV. De jaarrekening van Dedicon BV is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Stichting Dedicon.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslaggevingsperiode van een kalenderjaar.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld conform richtlijn 640 'Organisaties zonder winststreven' van de Raad van de Jaarverslaggeving. De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn hiervoor opgenomen.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden voor zover van toepassing. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen op geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

6 Toelichting geconsolideerde balans

1. Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt weer te geven:

	Immateriële vaste activa
<hr/>	
Stand per 1 januari 2023	
Aanschafprijs	776.900
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	738.470
Boekwaarde	<u><u>38.430</u></u>
Mutaties in de boekwaarde	
Investerings	-
Desinvesteringen	-
Afschrijvingen	38.430
Desinvesteringen afschrijvingen	-
Saldo	<u><u>38.430</u></u>
Stand per 31 december 2023	
Aanschafprijs	776.900
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	776.900
Boekwaarde	<u><u>0</u></u>

De immateriële vaste activa betreffen de kosten van intern ontwikkelde software. In 2017 ging het om de ontwikkelkosten van AFAS-Insite software en het interne workflow gestuurde bedrijfssysteem WING. Deze systemen worden onder meer gebruikt voor de afhandeling van productie- en reproductietaken en de financiële administratie. Deze investering is eind 2020 volledig afgeschreven. In 2018 zijn de ontwikkelkosten geactiveerd van het repro- en distributiesysteem (ReDi), de personele AFAS-modules (Supre) en herbouw van de website Grenzeloos (Leesbutler).

	Aanschafprijs	Boekwaarde
<hr/>		
Bedrijfskritische activa binnen de immateriële vaste activa		
- WING: ontwikkeling workflow gestuurd bedrijfssysteem	544.000	-
- ReDi: repro- en distributiesysteem	118.574	-
- Supre: personele AFAS modules	73.580	-
- Leesbutler: herbouw website	40.746	-

2. Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	Bedrijfs- gebouwen & terreinen	Machines, hardware en inventaris	Technische installaties	Totaal
Stand per 1 januari 2023				
Aanschafprijs	2.721.228	2.709.399	740.348	6.170.975
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	2.246.412	2.284.025	507.881	5.038.318
Boekwaarde	474.816	425.374	232.467	1.132.657
Mutaties in de boekwaarde				
Investerings	134.196	134.358	41.131	309.685
Desinvesteringen		-329.461	-	-329.461
Afschrijvingen	50.909	154.783	45.759	251.451
Afschrijvingen op desinvesteringen	-	-329.461	-	-329.461
Saldo	83.287	-20.425	-4.628	58.234
Stand per 31 december 2023				
Aanschafprijs	2.855.424	2.514.296	781.479	6.151.199
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	2.297.321	2.109.347	553.640	4.960.308
Boekwaarde	558.103	404.949	227.839	1.190.891

De investeringen 2023 betreffen o.a. het vervangen van de dakbedekking op het lage dakvlak van het pand in Grave en in combinatie hiermee het verbeteren van de dakisolatie. Verder zijn er 89 zonnepanelen op het hoge dakvlak geïnstalleerd en heeft er regulier groot onderhoud plaatsgevonden. Bij de IT-hardware gaat het o.a. om geplande vervanging van werkplekken (laptops en desktops), switches en wifi access points. Tenslotte is verschillende inventaris zoals kantoorinrichting, meubilair en reproductieapparatuur vervangen. De post desinvesteringen betreft het administratief afvoeren van reeds buiten gebruik gestelde machines, hardware en inventaris.

De marktwaarde van het bedrijfsgebouw en bedrijfsterrein aan de Traverse 175 te Grave is getaxeerd op € 2.250.000. Peildatum februari 2014. De OZB waarde bedraagt € 1.540.000 met peildatum 01-01-2023.

3. Voorraden

	2023	2022
Materialen	93.909	98.770
	93.909	98.770

De voorraad materialen bestaat uit CD-roms en sleeves (verzendhoesjes), braillepapier en zwelpapier dat wordt gebruikt voor voelbare tekeningen.

4. Vorderingen

	2023	2022
Vorderingen op handelsdebiteuren	111.597	270.013
Te ontvangen BTW	67.910	-
Waarborgsommen	24.598	24.598
Overlopende activa	278.061	267.830
Projectvorderingen (debetsaldi)	172.136	104.337
	654.302	666.778

De vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar met uitzondering van de waarborgsommen en een deel van de vooruitbetaalde kosten.

Vorderingen op handelsdebiteuren

	2023	2022
Nominale waarde uitstaande vorderingen	111.597	270.013
Af: Voorziening wegens oninbaarheid	-	-
	111.597	270.013

Overlopende activa

	2023	2022
Nog te ontvangen bedragen	14.411	-
Nog te ontvangen OCW projectsubsidie 4e kwartaal 2022	-	66.009
Vooruitbetaalde overige kosten	263.650	201.821
	278.061	267.830

De vooruitbetaalde kosten bestaan uit onderhoudscontracten voor servers en productieapparatuur, vooruitbetaalde softwarelicenties, abonnementen en studiekosten. Een bedrag van € 35.037 heeft betrekking op de jaren 2025-2028.

5. Liquide middelen

	2023	2022
Kasmiddelen	68	167
Tegoeden op bankrekeningen	2.108.829	2.984.877
	2.108.897	2.985.044

De liquide middelen zijn in 2023 afgenomen met ca. € 0,9 miljoen. Zie voor een nadere analyse het kasstroomoverzicht. Het totaal aan liquide middelen staat ter vrije beschikking en is terstond opeisbaar.

6. Eigen vermogen

	Algemene Reserve	Bestemmingsfondsen			Totaal
		OCW	KB	KJ	
Stand per 31 december 2022	1.444.161	9.443	704.642	175.963	2.334.209
Reclassificatie	-18.796	18.796			-
Stand per 1 januari 2023	1.425.365	28.239	704.642	175.963	2.334.209
Mutaties:					
Resultaatbestemming 2023	83.155	-28.239	-261.440	-49.274	-255.798
Stand per 31 december 2023	1.508.520	-	443.202	126.689	2.078.411

Algemene reserve

De algemene reserve is opgebouwd uit het stichtingskapitaal en de jaarlijkse resultaten. Over dit gedeelte van het groepsvermogen kan de stichting vrijelijk beschikken en aanwenden voor het doel waarvoor de organisatie is opgericht. Vanuit de resultaatbestemming is het resultaat toegevoegd na mutaties in de bestemmingsfondsen.

Bestemmingsfonds OCW

Het bestemmingsfonds OCW betreft de egalisereserve OCW. Volgens de subsidiebeschikking dient Dedicon vanaf 2018 een egalisereserve te vormen als buffer waarmee een overschot in het ene jaar gebruikt kan worden om een tekort in een later jaar op te vangen. Of sprake is van een overschot dan wel tekort blijkt uit de aanvraag tot vaststelling van de subsidie. Een overschot is slechts mogelijk als de activiteiten zijn verricht en is voldaan aan de verplichtingen die aan de subsidie verbonden zijn. De egalisereserve bedraagt ten minste € 0 en ten hoogste 10% van het verleende subsidiebedrag. De egalisereserve mag alleen ingezet worden voor de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend en de besteding van de egalisereserve wordt verantwoord met het activiteitenverslag en het financieel verslag.

Aan de egalisereserve OCW is in 2022 het tekort op de instellingssubsidie 2022 onttrokken. Doordat de vaststelling van de subsidie 2022 na het opmaken van jaarrekening 2022 heeft plaatsgevonden en het tekort uiteindelijk lager was dan het bedrag dat reeds in de jaarrekening 2022 is verwerkt, is voor het verschil een reclassificatie voor de beginstand per 1-1-2023 toegepast ten gunste van het bestemmingsfonds OCW en laste van de algemene reserve.

Aangezien er een tekort wordt verwacht bij de aanvraag tot vaststelling van de instellingssubsidie 2023 is ter dekking van dit tekort het resterende bedrag van €28.239 geheel onttrokken aan de egalisereserve. De instellingssubsidie 2023 is nog niet vastgesteld en dient uiterlijk 2 juni 2024 verantwoord te worden.

Bestemmingsfonds KB

Eind 2020 is in overleg met de Koninklijke Bibliotheek de 'bestemmingsreserve KB' gevormd. Overschotten en tekorten op de instellingssubsidie kunnen alleen met instemming van de KB aan de reserve worden toegevoegd respectievelijk uit de reserve worden gefinancierd. Het verwachte tekort op de instellingssubsidie 2023 en de kosten van enkele specifiek afgesproken activiteiten zijn aan de 'bestemmingsreserve KB' onttrokken.

Bestemmingsfonds KJ

Stichting Dedicon is de enige en algehele erfgenaam van wijlen de heer W.J. Kaasjager. De verkrijging in 2004 uit deze nalatenschap mag uitsluitend aangewend worden ten behoeve van 'muziek'. Dit vermogen staat verantwoord als 'Bestemmingsfonds Kaasjager'. In 2023 zijn de kosten van twee activiteiten uit dit fonds gefinancierd. Het gaat enerzijds om het project 'Lesmethode piano muziekbraille' en anderzijds om algemene muziekproductie, waarbij bladmuziek toegankelijk wordt gemaakt.

7. Voorzoningen

	Voorzoningen		Totaal
	Personeel	Jubilea	
Stand 1 januari 2023	236.635	33.307	269.942
Mutaties:			
Dotaties	122.385		122.385
Onttrekkingen	174.020	5.053	179.073
Vrijval	-	2.057	2.057
Stand 31 december 2023	185.000	26.197	211.197
deel < 1 jaar	185.000	4.990	189.990
deel > 1 jaar	-	21.207	21.207

Voorziening Personeel

De voorziening personeel bestaat uit twee onderdelen. Er is een voorziening getroffen ter afdekking van de toekomstige uitgaven in verband met per balansdatum bekende langdurige ziektegevallen. Daarnaast is een voorziening getroffen voor de kosten van de afvloeiing van medewerkers. Deze voorziening wordt jaarlijks bijgesteld voor de hieruit nog resterende verplichtingen en de kosten die hieruit voortvloeien.

Voorziening Jubilea

Deze voorziening dient ter dekking van de toekomstige werkgeversverplichtingen voor te betalen jubileumuitkeringen bij een 25- en 40-jarig dienstverband op grond van de CAO. De voorziening is per individuele werknemer bepaald rekening houdend met een rekenrente van 3% en vertrekkans. De onttrekkingen betreffen de werkelijk uitbetaalde jubileumuitkeringen en de dotatie komt voort uit de actualisatie van het aantal opgebouwde dienstjaren.

8. Langlopende schulden

	2023	2022
Schulden aan kredietinstellingen	-	-
Financial leaseverplichtingen	-	-
	-	-

Schulden aan kredietinstellingen

Dit betreft de hypothecaire lening verstrekt door ING Bank N.V. met een looptijd van 30 jaar. In 2023 is deze lening geheel afgelost.

	2023	2022
Hoofdsom met ingang van augustus 2002	1.300.000	1.300.000
Afgelest tot en met 31 december	1.278.333	1.105.000
Restant hoofdsom per 1 januari	21.667	195.000
Aflossingen	21.667	173.333
Restant hoofdsom per 31 december	-	21.667
Kortlopend deel per 31 december	-	21.667
Langlopend per 31 december	-	0
Restant hoofdsom per 31 december	-	21.667

De verstrekte zekerheden, voor zowel de lening als het krediet luiden als volgt:

- hypothecaire zekerheid op bedrijfspand Traverse 175 te Grave;
- negatieve pledge / pari-passu en cross default verklaring.

	2023	2022
Verplichting < 1 jaar	-	21.667
Verplichting > 1 jaar en < 5 jaar	-	-
Verplichting > 5 jaar	-	-

9. Kortlopende schulden

	2023	2022
Schulden aan kredietinstellingen	-	21.667
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	434.437	588.813
Te betalen belastingen en premies	408.865	409.581
Projectverplichtingen (creditsaldi)	202.351	633.408
Overige schulden en overlopende passiva	712.738	664.059
	1.758.391	2.317.528

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

Te betalen belastingen en premies

	2023	2022
Te betalen BTW	-	24.077
Loonheffing en premies sociale verzekeringen	298.708	278.903
Pensioenpremie	110.157	106.601
	408.865	409.581

Projectsaldi

	2023	2022
KB innovatiesubsidies	198.031	381.623
KB projecten uit instellingssubsidie	-	-481
KB projectsubsidies Doorontwikkeling Aangepast Lezen	-	15.070
Yoleo opdracht	-2.142	49.072
OCW projectsubsidies	-	113.840
DUO examenopdracht	-156.660	-103.856
Overige maatschappelijke projecten	-9.014	73.803
Voorziening projectverliezen	-	-
	30.215	529.071

De post Projectverplichtingen betreft het saldo van de tot en met balansdatum ontvangen projectvoorschotten en het voor de projectbestedingen opgenomen onderhanden werk (OHW). Het saldo van de projectverplichtingen bestaat uit projecten met een creditsaldo (voorfinanciering door subsidiënt of opdrachtgever) en uit projecten met een debetsaldo (voorfinanciering van de projectbestedingen door Dedicon). In onderstaand overzicht is dit saldo per projectgroep

uitgesplitst. Het bedrag van projecten met een debetsaldi is op grond dan de verslaggevingsregels onder de activa gepresenteerd.

	Ontvangen voorschotten	OHW project bestedingen	Project verplichtingen	Projecten credit saldo	Projecten debet saldo
KB innovatiesubsidies	567.228	369.197	198.031	198.031	
KB projecten uit instellingssubsidie	486.927	486.927	-		
Yoleo opdracht	99.000	101.142	-2.142		2.142
OCW projectsubsidies	-	-	-		
OCW projecten uit instellingssubsidie	120.865	120.865	-		
DUO examenopdracht		156.660	-156.660		156.660
Overige maatschappelijke projecten	117.098	126.112	-9.014	4.320	13.334
Voorziening projectverliezen			-		
	1.391.118	1.360.903	30.215	202.351	172.136

Overige schulden en overlopende passiva

	2023	2022
Nog te betalen vakantiegeld en verlofdagen	569.203	568.042
Nog te betalen accountantskosten	40.000	32.564
Nog te besteden KB instellingssubsidie	-	-
Overige schulden en overlopende passiva	103.535	63.452
	712.738	664.058

10. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Niet in de balans opgenomen activa

Het voor de vennootschapsbelasting verrekenbaar verlies van Dedicon BV ter hoogte van €126.550 is niet in de balans opgenomen.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Er zijn langlopende onvoorwaardelijke verplichtingen aangegaan ter zake van de huur van kopieermachines, de huur van de 7e etage aan de Van Markenlaan 3 te Rijswijk, de huur van een vergaderruimte in de Generaal de Bonskazerne te Grave en de lease van 3 motorrijtuigen. Ultimo boekjaar zijn de verplichtingen uit hoofde van operationele leases als volgt te specificeren:

	< 1 jaar	> 1jr en < 5 jr	> 5jaar
Kopieermachines	31.090	27.577	
Kantoorruimtes	89.504		
Motorrijtuigen	13.717	3.745	

Transacties met verbonden partijen

De verbonden partij betreft de Stichting Vrienden van Dedicon. Er heeft een juridische fusie plaatsgevonden met de Stichting Bibliotheek Le Sage Ten Broek per 15 december 2020. Hierbij is Stichting Bibliotheek Le Sage Ten Broek de verdwijnende rechtspersoon en Stichting Vrienden van Dedicon de verkrijgende rechtspersoon.

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de onderneming, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

7 Toelichting geconsolideerde staat van baten en lasten

11. Subsidie Koninklijke Bibliotheek

		Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Instellingssubsidie		7.091.255	7.091.249	6.922.310
Waarvan onderdeel projectenplan		387.521	387.521	393.620
Instellingssubsidie exclusief projectenplan	A	6.703.734	6.703.728	6.528.690
<u>Mutaties instellingssubsidie</u>	B			
Ontvangen loon- en prijscompensatie		579.794	102.231	320.744
Overschot instellingssubsidie 2021		-	-	415.974
Besteding SIOB btw gelden		-	-	84.499
Besteding aanvullende instellingssubsidies		-	-	45.195
Baten instellingssubsidie inclusief mutaties	A + B	7.283.528	6.805.959	7.395.102
Instellingssubsidie - projectenplan 2023		387.521	387.521	393.620
Niet in het verslagjaar bestede gelden		66.549	-	220.754
Besteding KB projectenplan 2023	C.	320.972	387.521	172.866
Besteding KB projectenplan voorgaande jaren	D.	225.046	128.008	191.323
KB Projectsubs. doorontw. Aangepast Lezen	E.	15.070	-	3.937
Yoleo	F.	4.667	-	-
Overige baten	G.	4.956	7.500	5.626
totale subsidiebaten Koninklijke Bibliotheek	totaal A-G	7.854.239	7.328.988	7.768.854

Alle bedragen hierboven zijn exclusief btw.

A. De Koninklijke Bibliotheek (KB) heeft Dedicon voor 2023 een instellingssubsidie toegekend van € 7.815.000 (incl. btw) ten behoeve van de productie, levering, opslag en innovatie van de landelijke dienst voor mensen met een leesbeperking. Binnen deze subsidie worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

- de productie van boeken, kranten en tijdschriften en in beperkte mate van andere media in aangepaste leesvormen, de rechtstreekse levering hiervan aan de leden van de Bibliotheekservice Passend Lezen, in opdracht van de eerstelijnsvoorziening (BPL);
- de uitvoering van innovatieprojecten gericht op deze taken;
- de veilige opslag en back-up van de bestanden voor de productie en levering van aangepaste leesvormen.

De instellingssubsidie 2023 is nog niet vastgesteld en dient uiterlijk 1 april 2024 verantwoord te worden.

B. De KB heeft in september 2023 een loon- en prijscompensatie over 2023 toegekend van € 638.969. Na afdracht van btw resteert een bedrag van € 579.794 dat als extra subsidiebate is verantwoord in 2023.

C/D. Van het toegekende projectenplan 2023 is een deel nog niet in 2023 besteed, maar al wel bestemd voor reeds lopende of nog te starten projecten. Verder zijn vanuit de projectplannen uit voorgaande jaren ook in 2023 nog projecten doorgelopen en uitgevoerd.

E. De KB Projectsubsidies Doorontwikkeling Aangepast Lezen betreffen subsidies buiten de instellingssubsidie en het hierin opgenomen projectenplan. Deze projecten zijn begin 2022 afgewikkeld en de vaststelling door de KB heeft op 7 september 2022 al plaatsgevonden. De bate in 2023 betreft de afwikkeling van het restant aan subsidie dat is ingezet voor de afronding van het project Aanvulling collectie jeugdboeken met beeldbeschrijving.

F. De bate voor Yoleo in 2023 betreft de nagekomen 10% slotbetaling vanuit de ophoging van de instellingssubsidie 2016. De baten voor de lopende Yoleo activiteiten zijn ten opzichte van de jaarcijfers 2022 verschoven naar de post Overige baten. De financiering vindt namelijk niet meer plaats vanuit de KB instellingssubsidie, maar op basis van een opdracht van de KB inkoopcommissie.

G. De overige baten betreffen de opbrengsten uit de verkoop van audiotitels aan NBD Biblion en uit de recycling van retour gekomen cd's. Daarnaast betreft het ca. € 1.200 aan ontvangen deelnemersbijdrage voor de IFLA bijeenkomst die zijn verrekend met de organisatiekosten.

12. Subsidie Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

		Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Toegekende instellingssubsidie	A	4.389.022	4.389.001	4.333.783
Toegekende projectensubsidie		227.815	264.035	264.035
Niet in het verslagjaar bestede gelden		-	-	113.840
Baten projectensubsidie	B	227.815	264.035	150.195
Baten uit projectensubsidie voorgaande jaren	C	113.839	24.618	-2.708
	A+B+C	4.730.676	4.677.654	4.481.270
Baten leveringen Website Educatief	D	160.718	181.000	183.454
totale subsidiebaten OCW	A+B+C+D	4.891.394	4.858.654	4.664.724

A. Dedicon heeft voor 2023 een instellings- en projectensubsidie ontvangen van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

Binnen de instellingssubsidie worden 2 activiteiten uitgevoerd. Onderdeel A betreft de omzetting van bestaande leermiddelen naar een toegankelijk formaat op verzoek van leerlingen, studenten, werkenden en werkzoekenden met een visuele beperking. Het gaat dan om gesproken boeken in Daisy formaat, tactiele tekeningen, Edu-en Epub bestanden, foto-pdf bestanden, muziekbraille en muziekaudiobestanden.

De activiteiten voor onderdeel B betreffen het reproduceren en leveren van toegankelijke school- en studieboeken voor leesgehandicapte leerlingen, studenten, werkenden en werkzoekenden. De leesgehandicapten, anders dan met een visuele beperking, kunnen alleen bestellen uit de bestaande collectie.

De instellingssubsidie 2023 is nog niet vastgesteld en dient uiterlijk 2 juni 2024 verantwoord te worden.

B. De toegekende projectensubsidie 2023 is geheel in 2023 besteed. Deze is nog niet vastgesteld en dient uiterlijk 2 juni 2024 verantwoord te worden.

C. De uitvoering van de projecten vanuit de toegekende projectensubsidie 2022 is doorgelopen tot en met maart 2023. Het niet uitgegeven gedeelte van de hiervoor reeds in 2023 ontvangen projectsubsidie is eind 2022 gereserveerd en in 2023 gebruikt ter dekking voor de kosten in de

periode januari tot en met maart 2023. Op 8 november 2023 is de projectensubsidie 2022 door OCW-DUS-i vastgesteld op basis van de door Dedicon ingediende verantwoording.

D. De inkomsten uit de levering van educatieve producten aan scholen en leerlingen via de webwinkel Dedicon Educatief zijn lager uitgekomen dan in 2022 en de begroting. Deze inkomsten zijn feitelijk geen baten voor Dedicon aangezien deze in mindering komen op de OCW subsidie omdat de geleverde producten zijn gemaakt met OCW subsidie. Deze inkomsten zijn de afgelopen jaren en ook in 2023 gedaald doordat er minder aanvragen worden gedaan, met name door dyslectische leerlingen. Hierdoor is een hogere subsidie noodzakelijk om de kosten te dekken.

13. Overige baten

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Baten Dedicon BV	250.079	166.127	258.719
DUO examenopdracht	428.738	364.000	374.407
Leveringen dyslexiebestanden	32.334	59.020	52.566
Yoleo opdracht	150.214	95.182	106.658
Overige maatschappelijke projecten	116.747	183.289	183.918
Overige baten	15.962	2.500	4.123
	994.074	870.118	980.391

Onder de post overige baten zijn de baten verantwoord van alle activiteiten die niet door KB en OCW worden gesubsidieerd.

- De baten van Dedicon BV betreffen de opdrachten voor het toegankelijk maken van informatie voor bedrijven en publieke organisaties zoals gemeenten en musea. De baten liggen in lijn met 2022, maar zijn hoger dan begroot door o.a. extra opdrachten voor het toegankelijk maken van specifieke schooltoetsen en de extra Tweede Kamer verkiezingen in november 2023.
- De opdracht van DUO betreft het toegankelijk maken van examens en toetsen voor scholen.
- Dedicon levert dyslexiebestanden voor € 4,95 per stuk aan scholen en leerlingen en financiert uit deze baten ook de productie van nieuwe titels.
- De Yoleo activiteiten lopen via een opdracht van de inkoopcommissie van de KB en worden niet meer uit de instellingssubsidie gefinancierd.
- De baten uit Overige maatschappelijke projecten betreffen bijdragen en subsidies van fondsen voor het uitvoeren van toegankelijkheidsprojecten.

- Onder de post overige baten is een onverwachte uitkering opgenomen van bijna € 10.000. Het betreft een uitkering vanuit het faillissement van Association Brailenet, de coördinator van een Erasmus+ project waarin Dedicon deelnam. Daarnaast zijn er zoals ieder jaar enkele giften en donaties ontvangen.

14. Personele lasten

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Lonen en salarissen	6.307.018	6.453.887	6.135.259
Sociale lasten werknemersverzekeringen	1.040.180	1.076.825	1.017.195
Pensioenlasten uit hoofde van toegezegde bijdrageregeling	922.976	956.672	921.175
Reiskosten woon- werkverkeer	168.866	179.397	131.879
Ontvangen ziekengeld	-26.238	-	-47.197
Saldo dotatie/onttrekking voorziening personeel en jubilea	-58.746	-	187.916
Mutatie reservering verlofuren	13.328	-	35.252
	8.367.384	8.666.781	8.381.479

Gedurende het boekjaar 2023 bedroeg het gemiddeld aantal werknemers bij Dedicon 113,63 FTE (2022: 115,61 FTE). Hiervan waren geen personen werkzaam buiten Nederland. In 2022 was een toevoeging aan de personele voorziening noodzakelijk hetgeen tot eenmalig hogere personele lasten leidde. In 2023 is per saldo voor ca. €59.000 aan personele lasten uit deze voorziening gedekt.

15. Inhuurlasten

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Redacteuren en samenstellers	90.811	100.075	99.071
Vrijwilligers	213.940	230.500	192.965
Ingeleende arbeidskrachten	2.730.743	1.562.151	2.104.343
	3.035.494	1.892.726	2.396.379

De lasten die samenhangen met de inzet van vrijwilligers bestaan grotendeels uit de reiskostenvergoeding. Deze post valt in 2023 hoger uit dan in 2022 doordat het aantal vrijwillige voorlezers op de locatie in Rijswijk is gestegen. De voor 2023 begrote stijging is lager uitgevallen doordat vrijwilligers minder leesbeurten hebben uitgevoerd dan verwacht. De kosten van ingeleende arbeidskrachten zijn met name hoger door de inhuur van softwareontwikkelaars voor

enkele grote projecten. Daarnaast was er meer inhuur noodzakelijk in verband met de vervanging van enkele langdurig zieken en doordat vacatures niet konden worden ingevuld.

16. Overige bedrijfslasten

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Productiekosten	368.232	439.000	468.727
Reproductiekosten	480.715	504.186	481.945
Automatisering	402.804	413.600	398.487
Overige personeelskosten	263.886	238.000	195.424
Huisvesting	331.912	409.702	402.187
Vervoer	52.693	58.700	49.117
Kantoor	99.488	88.000	68.224
Publiciteit	36.252	62.750	39.132
Algemeen	260.061	186.200	166.676
Overige kosten t.b.v. projecten	14.582	68.100	61.814
	2.310.625	2.468.238	2.331.733

De overige bedrijfslasten dalen licht ten opzichte van 2022 en komen lager uit dan begroot. Met name de huisvestingslasten zijn lager door de gedaalde energieprijzen. Daarnaast zijn de productiekosten lager doordat we minder conversie van bestanden hebben uitbesteed en meer digitaal en gratis bronmaterialen van uitgeverijen hebben ontvangen. De algemene lasten zijn o.a. hoger uitgevallen door een bijdrage van €50.000 in de organisatiekosten van de Tactile Reading conferentie die in mei 2025 wordt gehouden. Dedicon is medeorganisator en heeft met instemming van de KB dit bedrag uit de KB reserve gefinancierd.

Honoraria accountant

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Onderzoek van de jaarrekening	24.620	24.620	23.950
Andere controleopdrachten	17.980	17.980	16.250
Adviesdiensten op fiscaal terrein	857	-	350
Andere niet-controle diensten	-	-	-
Totaal	43.457	42.600	40.550

Onder de post Algemeen zijn de kosten van de accountant opgenomen. Deze kosten zijn in de bovenstaande tabel gespecificeerd.

17. Afschrijvingslasten (im)materiële vaste activa

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Bedrijfsgebouwen	50.909	60.425	109.773
Machines, hardware en inventaris	154.783	159.789	182.771
Technische installaties	45.759	44.445	54.840
Totaal afschrijvingslasten materiële vaste activa	251.451	264.659	347.384
Afschrijvingslasten immateriële vaste activa	38.431	38.431	38.431
Totaal afschrijvingslasten	289.882	303.090	385.815

18. Financiële baten en lasten

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Rentebaten op spaartegoeden	14.092	-	-10.823
Rentelasten lening ING Bank N.V.	137	1.000	1.199
Overige rentelasten en bankkosten	6.075	7.000	5.404
Saldo financiële baten en lasten	7.880	-8.000	-17.426

Vanaf eind 2019 tot en met oktober 2022 is er door de ING bank negatieve rente over de banktegoeden in rekening gebracht. Daarna is er weer een kleine positieve rente vergoed. Het saldo van de financiële baten en lasten valt hierdoor in 2023 weer positief uit.

19. Vennootschapsbelasting

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Vennootschapsbelasting boekjaar	-	-	-
Vennootschapsbelasting vorige jaren	-	-	-
	-	-	-

Stichting Dedicon is een stichting zonder winstoogmerk en vanuit die hoedanigheid niet onderworpen aan de heffing van vennootschapsbelasting.

Dedicon BV is wel vennootschapsbelastingplichtig, maar hoeft op basis van het behaalde resultaat en de fiscale positie over 2023 geen vennootschapsbelasting te betalen omdat de winst fiscaal verrekend kan worden met verliezen uit voorgaande jaren.

8 WNT-verantwoording

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de op Stichting Dedicon van toepassing zijnde regelgeving voor het onderwijs. Het bezoldigingsmaximum in 2023 voor Stichting Dedicon bedraagt € 223.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van de Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

	Dhr. M.P. Verboom 2023	Dhr. M.P. Verboom 2022
	directeur- bestuurder	directeur- bestuurder
Functiegegevens		
Aanvang en einde functievervulling in jaar	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	142.068	138.948
Beloningen betaalbaar op termijn (pensioenpremie)	17.808	16.180
<i>Subtotaal</i>	159.876	155.128
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	223.000	216.000
-/- onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Totaal bezoldiging	159.876	155.128
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

9 WNT - Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2023	Mevr. M.N. Kallen-Morren	Mevr. A. Lussenburg	Dhr. W. Ludeke	Dhr. M. Schaap
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in jaar	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging				
Beloning	11.500	7.000	7.000	7.000
Belastbare onkostenvergoedingen		73		
Beloningen betaalbaar op termijn				
<i>Subtotaal</i>	11.500	7.073	7.000	7.000
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	33.450	22.300	22.300	22.300
-/- onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	11.500	7.073	7.000	7.000
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2022	Mevr. M.N. Kallen-Morren	Mevr. A. Lussenburg	Dhr. W. Ludeke	Dhr. M. Schaap
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in jaar	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging				
Beloning	11.500	7.000	7.000	7.000
Belastbare onkostenvergoedingen		84		
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-
<i>Subtotaal</i>	11.500	7.084	7.000	7.000
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	32.400	21.600	21.600	21.600
-/- onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	11.500	7.084	7.000	7.000

10 Enkelvoudige balans

(na resultaatbestemming)

	noot	2023	2022
Activa			
Immateriële vaste activa	1	-	38.430
Materiële vaste activa	2	1.190.891	1.132.657
Financiële vaste activa	3	50.570	-
Totaal vaste activa		1.241.461	1.171.087
Vorraden	4	93.909	98.770
Vorderingen	5	462.918	583.359
Liquide middelen	6	2.075.411	2.938.796
Totaal vlottende activa		2.632.238	3.620.925
Totaal activa		3.873.699	4.792.012
Passiva			
Eigen Vermogen	7	2.078.411	2.334.209
Voorzieningen	8	211.197	269.942
Langlopende schulden	9	-	-
Kortlopende schulden	10	1.584.091	2.187.861
Totaal passiva		3.873.699	4.792.012

11 Enkelvoudige staat van baten en lasten

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen	-333.206	-296.177	-182.894
Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	77.408	15.102	84.031
Resultaat	-255.798	-281.075	-98.863

12 Toelichting enkelvoudige jaarrekening

Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening van Stichting Dedicon maakt deel uit van de jaarrekening 2023. De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten.

Toelichting enkelvoudige balans

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

Toelichting enkelvoudige staat van baten en lasten

Voor zover posten uit de enkelvoudige staat van baten en lasten niet afwijken van de geconsolideerde staat van baten en lasten zijn deze hierna niet nader toegelicht en wordt verwezen naar de toelichting van de geconsolideerde staat van baten en lasten.

3. Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	2023	2022
Stand 1 januari	-26.838	-110.869
Resultaat boekjaar	77.408	84.031
Stand 31 december	50.570	-26.838
Verwerking negatieve deelneming in de rekening-courant	-	26.838
Waardering per 31 december	50.570	-

Dit betreft de 100% deelneming in Dedicon B.V en deze deelneming wordt integraal geconsolideerd.

Het eigen vermogen van Dedicon BV was op 31-12-2022 negatief en wordt gefinancierd door Stichting Dedicon. Daar Stichting Dedicon niet het voornemen heeft om de rekening-courant op te eisen, is de continuïteit van Dedicon BV niet in het geding. De jaarrekening van Dedicon BV is derhalve opgesteld op basis van de grondslagen van continuïteit.

Bij de waardering van de belangen in een deelneming met een negatief eigen vermogen dienen tevens in aanmerking te worden genomen de andere langlopende belangen in de deelneming die feitelijk moeten worden aangemerkt als een onderdeel van de netto-investering. Om deze reden is in de jaarrekening per 31-12-2022 het negatief eigen vermogen in mindering gebracht op de rekening-courant vordering op Dedicon BV. Per 31-12-2023 doet deze situatie zich niet meer voor.

5. vorderingen

	2023	2022
Vorderingen op handelsdebiteuren	39.935	206.009
Vorderingen op deelnemingen	54.174	84.922
Te ontvangen BTW	68.641	-
Waarborgsommen	24.598	24.598
Overlopende activa	275.570	267.830
	462.918	583.359

Vorderingen op deelnemingen

	2023	2022
Saldo rekening-courant	54.174	111.760
Af: afwaardering vanwege negatieve deelneming	-	-26.838
	54.174	84.922

Dit betreft de rekening-courant vordering op Dedicon B.V.

Het eigen vermogen van Dedicon BV was per 31 december 2022 negatief. Bij de waardering van de belangen in een deelneming met een negatief eigen vermogen dienen tevens in aanmerking te worden genomen de andere langlopende belangen in de deelneming die feitelijk moeten worden aangemerkt als een onderdeel van de netto-investering. Om deze reden is in de jaarrekening het negatief eigen vermogen in mindering gebracht op de rekening-courant vordering op Dedicon BV. Per 31-12-2023 doet deze situatie zich niet meer voor.

Overlopende activa

	2023	2022
Nog te ontvangen bedragen	11.920	-
Te ontvangen OCW projectsubsidie 4e kwartaal 2022	-	66.009
Vooruitbetaalde overige kosten	263.650	201.821
	275.570	267.830

6. Liquide middelen

	2023	2022
Kasmiddelen	68	167
Tegoeden op bankrekeningen	2.075.343	2.938.629
	2.075.411	2.938.796

Het totaal aan liquide middelen staat ter vrije beschikking en is terstond opeisbaar.

10. Kortlopende schulden

	2023	2022
Schulden aan kredietinstellingen	-	21.667
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	434.437	588.795
Te betalen overige belastingen en premies	408.865	403.169
Projectverplichtingen	30.215	529.071
Overlopende passiva	710.574	645.159
	1.584.091	2.187.861

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

OVERIGE GEGEVENS

Vaststelling jaarrekening

De jaarrekening 2023 is vastgesteld door de directeur-bestuurder van Stichting Dedicon op 25 maart 2024.

Directeur-bestuurder

M.P. Verboom

Goedkeuring jaarrekening

De jaarrekening 2023 van Stichting Dedicon is goedgekeurd door de Raad van Toezicht van Stichting Dedicon in de vergadering van 25 maart 2024.

Mevrouw M.N. Kallen-Morren (voorzitter)

Mevrouw A. Lussenburg

De heer W. Ludeke

De heer M. Schaap

* In verband met mogelijke fraude verzoekt de KvK om de jaarrekening te deponeren zonder handtekening van de bestuurders. Daarom wordt hier volstaan met vermelding van de namen van de bestuurders die de originele jaarrekening hebben getekend.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Koolhovenstraat 11
3772 MT Barneveld
Postbus 272
3770 AG Barneveld

Aan: de raad van toezicht van Stichting Dedicon

T (0342) 40 85 08
F (0342) 40 81 41
barneveld@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl
KvK nr. 08107895

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Dedicon te Grave gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

1. geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Dedicon op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven en de bepalingen bij of krachtens de WNT.
2. voldoen de in de jaarrekening verantwoorde subsidiebatens, -lasten en -balansmutaties gerelateerd aan de 'Subsidie Koninklijke Bibliotheek' over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming zijn met de relevante subsidiebepalingen zoals vastgesteld door de Koninklijke Bibliotheek.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2023;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2023; en

3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Dedicon zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag
- de overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven en de bepalingen bij of krachtens de WNT. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de subsidiebepalingen zoals vastgesteld door de Koninklijke Bibliotheek. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op

basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die

voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Barneveld, 27 maart 2024

Van Ree Accountants

D.J.P. Heijkamp MSc RA CISA